Zberné suroviny Žilina a.s.

Zariadenie na zber odpadov
Martin - Podháj

Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti vypracované podľa zákona č. 24/2006 Z.z.
o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Máj 2024

Obsah

Úvod 5
1. Údaje o navrhovateľovi 6
1.1. Názov (meno) 6
1.2. Identifikačné číslo 6
1.3. Sídlo 6
1.4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu navrhovateľa 6
1.5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie 6
Kontaktné osoby: 6
Miesto na konzultácie: 6
2. Názov zmeny navrhovanej činnosti 7
3. Údaje o zmene navrhovanej činnosti 7
3.1. Umiestnenie navrhovanej činnosti 7
3.2. Opis technického a technologického riešenia vrátane požiadaviek na vstupy a údajov o výstupoch 9
3.2.1. Základné informácie o súčasnom stave 9
Urbanistické riešenie 9
Architektonické riešenie 10
Technické a technologické riešenie 10
Pripojenie na existujúce technické vybavenie 12
Riešenie dopravy a napojenie na dopravný systém 13
3.2.2. Navrhovaná zmena 13
3.2.3. Požiadavky na vstupy 15
Záber pôdy 15
Spotreba vody 15
Energetické vstupy 16
Nároky na dopravnú infraštruktúru 16
Pracovné sily 16
Výrub drevín 16
3.2.5. Údaje o výstupoch 16
Ovzdušie 16
Odpadové vody 17
Odpady 17
Doprava 17
Hluk a vibrácie 18
3.3. Prepojenie s ostatnými plánovanými a realizovanými činnosťami v dotknutom území a možné riziká havárie vzhľadom na použité látky a technológie 18
3.4. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov 18
Povoľujúci orgán 18
Dotknutá obec 18
Dotknutý samosprávny kraj 19
Dotknuté orgány 19

Rezortný orgán 19
3.5. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice 19
3.6. Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia 19
3.6.1. Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území 19
Geomorfologické pomery 19
Geologické pomery 20
Pôdne pomery 21
Klimatické pomery 21
Hydrologické pomery 21
3.6.2. Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria 22
Krajinná štruktúra 22
Scenéria 23
Prvky územného systému ekologickej stability 23
Fauna a flóra 25
3.6.3. Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrnohistorické hodnoty územia 26
Obyvateľstvo 26
Sídla 27
Poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo 27
Doprava 29
Infraštruktúra a inžinierske siete 30
3.6.4. Súčasný stav kvality životného prostredia 31
Ovzdušie 31
Povrchové a podzemné vody 32
Kontaminácia pôd a pôdy ohrozené eróziou 32
Rastlinstvo a živočíšstvo 33
Hluk 33
Zdravotný stav obyvateľstva a celková kvalita životného prostredia pre človeka 33
Syntéza hodnotenia súčasných environmentálnych problémov posudzovanej lokality 33
4. Vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľstva vrátane kumulatívnych a synergických 35
4.1. Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie 35
Vplyvy na obyvateľstvo 35
Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery 35
Vplyvy na klimatické pomery 36
Vplyvy na ovzdušie 36
Vplyvy na vodné pomery 36
Vplyvy na pôdu 37
Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy 37
Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, krajinný obraz 37
Vplyvy na dopravu 37
Vplyvy na chránené územia a ich ochranné pásma 37
Vplyvy na územný systém ekologickej stability 37
Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky 37
Vplyvy na archeologické náleziská 38
Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality 38
Vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy 38

Vplyvy na hlukovú situáciu 38
4.2. Komplexné posúdenie vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi 38
4.3. Prevádzkové riziká a ich možný vplyv na územie 39
4.4. Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia 39
4.5. Hodnotenie zdravotných rizík 39
4.6. Vyvolané súvislosti, ktoré môžu vplyvy spôsobiť 40
5. Všeobecne zrozumiteľné záverečné zhrnutie 41
6. Prílohy 43
6.1. Informácia, či navrhovaná činnosť bola posudzovaná podľa zákona 43
6.2. Mapy širších vzťahov s označením umiestnenia zmeny navrhovanej činnosti v danej obci a vo vzťahu k okolitej zástavbe 43
6.3. Dokumentácia k zmene navrhovanej činnosti 43
7. Miesto a dátum spracovania oznámenia 44
8. Meno, priezvisko, adresa a podpis spracovateľa oznámenia 44
9. Podpis oprávneného zástupcu navrhovateľa 44

Úvod

Navrhovateľ Zberné suroviny Žilina a.s. v zmysle § 29 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 24/2006 Z.z.“) spracoval oznámenie o zmene navrhovanej činnosti „Zariadenie na zber odpadov Martin - Podháj“ (ďalej len „Oznámenie“), nakoľko navrhovaná činnosť svojim rozsahom spĺňa podmienky pre zisťovacie konanie:

- príloha č. 8, tab. č. 9: Infraštruktúra,
    - položka č. 9 Stavby, zariadenia, objekty a priestory na nakladanie s nebezpečným odpadom – zisťovacie konanie od 10 t/rok
    - položka č. 10 - Zhromažďovanie odpadov zo železných kovov a z neželezných kovov a starých vozidiel – zisťovacie konanie bez limitu

Navrhovaná činnosť bola v areáli vykonávaná už od začiatku 90 - tych rokov 20. storočia a prevádzka bola zahájená ešte pred účinnosťou prvého zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredia a z tohto dôvodu nebola navrhovaná činnosť doposiaľ posudzovaná podľa zákona o EIA. Navrhovaná činnosť bola v areáli vykonávaná na základe súhlasov na prevádzkovanie zariadenia na zber odpadov. V súčasnosti je činnosť v prevádzke pozastavená z ekonomických dôvodov.

Zmena navrhovanej činnosti spočíva v znížení počtu druhov zberaných a vykupovaných odpadov - predmetom zberu a výkupu budú iba komunálne druhy odpadov a v určení kapacity zariadenia na zber odpadov.

Oznámenie je spracované po obsahovej a štrukturálnej stránke v zmysle Prílohy č. 8a zákona č. 24/2006 Z.z. Údaje v Oznámení komplexne opisujú a vyhodnocujú predpokladané vplyvy zmeny navrhovanej činnosti.

Navrhovaná zmena nepredstavuje zásah do jestvujúcich priestorov a nejedná sa o novú investičnú výstavbu, nakoľko činnosť sa v uvedenom areáli vykonávala a objekty sú existujúce. Zníženie počtu druhov odpadov, ponechanie iba komunálnych odpadov, určenie kapacity zariadenia) vytvorí podmienky najmä pre fyzické osoby - občanov na zabezpečenie zberu odpadov a správneho nakladania s vytriedenými druhmi odpadu od ich zhromažďovania, triedenia a prepravy za účelom ich využitia alebo zodpovedajúceho zneškodnenia, čo je jednou zo základných požiadaviek koncepcie odpadového hospodárstva regiónu.

1. Údaje o navrhovateľovi

1.1. Názov (meno)

Zberné suroviny Žilina a.s.

1.2. Identifikačné číslo

50 634 518

1.3. Sídlo

Kragujevská 3, 010 01 Žilina

1.4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu navrhovateľa

Bc. Tomáš Zingopi – generálny riaditeľ
Zberné suroviny Žilina a.s., Kragujevská 3, 010 01 Žilina
e-mail: tzingopi@zsza.sk

1.5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie

Kontaktné osoby:

Karel Sikora, environmentálny manažér
Zberné suroviny Žilina a.s., Kragujevská 3, 010 01 Žilina
e-mail: ksikora@zsza.sk
tel: +421 917 195 557

Ing. Katarína Filipová, Mgr. Filip Sapák
ENEX consulting, s.r.o., Ľudovíta Stárka 2513/26A, 911 05 Trenčín
tel.: +421 32 286 21 10, mobil: +421 910 690 920, e-mail: filipova@enexconsult.sk
tel.: +421 32 286 21 10, mobil: +421 911 414 009, e-mail: sapak@enexconsult.sk

Miesto na konzultácie:

Zberné suroviny Žilina a.s., Kragujevská 3, 010 01 Žilina
ENEX consulting, s.r.o., Ľudovíta Stárka 2513/26A, 911 05 Trenčín

2. Názov zmeny navrhovanej činnosti

Zariadenie na zber odpadov Martin - Podháj

3. Údaje o zmene navrhovanej činnosti

Účelom Oznámenia o zmene navrhovanej činnosti, ktoré je vypracované podľa prílohy č. 8a zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, je zmena - zníženie počtu druhov zberaných a vykupovaných odpadov - v zariadení sa bude vykonávať zber a výkup komunálnych odpadov od fyzických osôb a určenie kapacity zariadenia na zber odpadov.

Navrhovaná zmena nepredstavuje zásah do jestvujúcich priestorov a nejedná sa o novú investičnú výstavbu, nakoľko činnosť sa v uvedenom areáli vykonávala v minulých rokoch a objekty sú existujúce. Prevádzkovanie zariadenia na zber je v súčasnosti pozastavené, a to najmä z ekonomických dôvodov. Obnovením prevádzkovania zariadenia na zber odpadov, znížením počtu druhov odpadov so zameraním na zber a výkup komunálnych odpadov budú vytvorené podmienky pre zabezpečenie zberu odpadov v danej lokalite pre fyzické osoby, zabezpečenie správneho nakladania s vytriedenými druhmi odpadu od ich zhromažďovania, triedenia a prepravy za účelom ich materiálového zhodnotenia, čo je jednou zo základných požiadaviek koncepcie odpadového hospodárstva regiónu.

3.1. Umiestnenie navrhovanej činnosti

Navrhovaná činnosť je situovaná v katastrálnom území mesta Martin.

Kraj:	Žilinský
Okres:	Martin
Mesto:	Martin
Katastrálne územie:	Martin
Parcela č.:	3527/160, 3527/161, 3527/163

Zmena navrhovanej činnosti bude realizovaná v meste Martin, v mestskej časti Podháj - Stráne, na parcelách KN C č. 3527/160, 3527/161, 3527/163 s celkovou výmerou 487 m^2, ktoré má spoločnosť Zberné suroviny Žilina a. s. vo vlastníctve na základe listu vlastníctva č. 130. Plochy sú spevnené, asfaltové, charakterizované ako zastavané plochy a nádvoria a ostatná plocha.

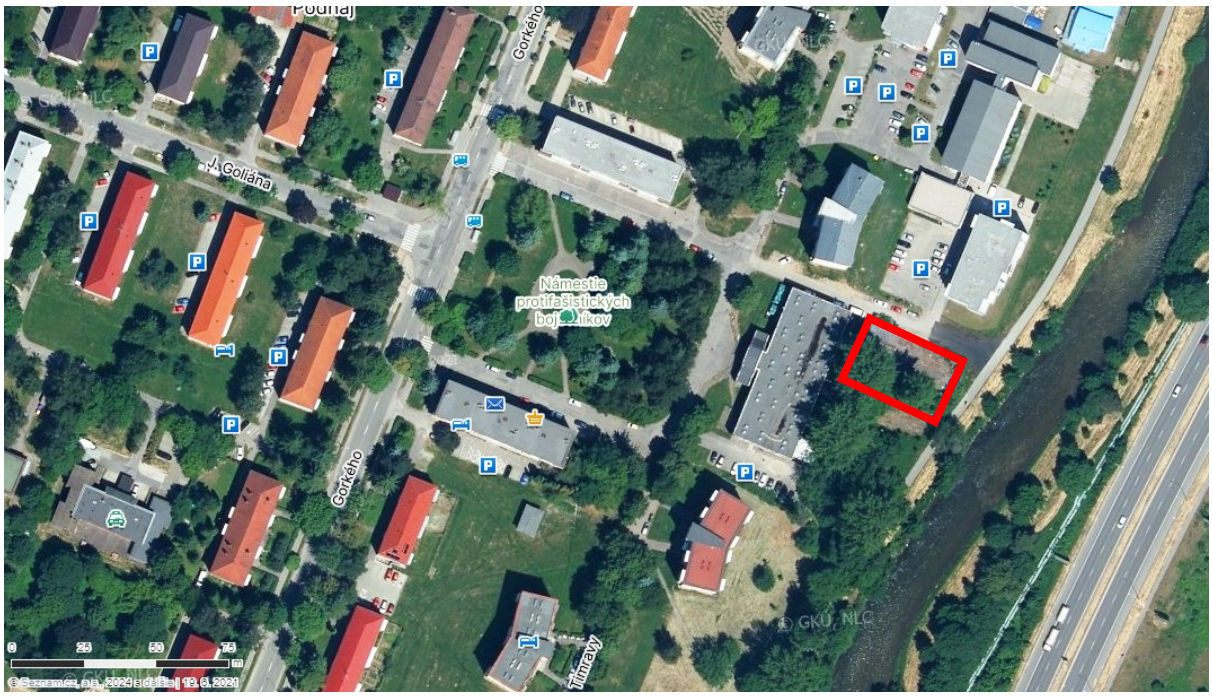
Jedná sa o jestvujúcu prevádzku, v ktorej bola vykonávaná činnosť zberu a výkupu v predchádzajúcich rokoch a ktorá je z ekonomických dôvodov dočasne pozastavená. Prístup do prevádzky je z príjazdovej cesty. Areál má spevnené asfaltové plochy, je oplotený, vybavený uzamykateľnou bránou, unimobunkou, plechovou halou na zhromažďovanie odpadov, váhami a kontajnermi na zber jednotlivých druhov odpadov.

Situácia širších a užších vzťahov je zachytená na obr. č. 1. a č. 2.

Obr. č. 1: Umiestnenie navrhovanej činnosti – širšie vzťahy

Obr. č. 2: Umiestnenie navrhovanej činnosti – užšie vzťahy

3.2. Opis technického a technologického riešenia vrátane požiadaviek na vstupy a údajov o výstupoch

3.2.1. Základné informácie o súčasnom stave

Prevádzka zariadenia na zber odpadov je umiestnená v meste Martin, mestskej časti Podháj - Stráne, na parcelách č. 3527/160, 3527/161, 3527/163 v k.ú. Martin. Predmetná nehnuteľnosť je vo vlastníctve spoločnosti Zberné suroviny Žilina a.s..

Činnosť zberu sa v uvedenom areáli vykonávala v minulých rokoch a objekty v ňom sú existujúce. Prevádzkovanie zariadenia na zber je v súčasnosti pozastavené, a to najmä z ekonomických dôvodov.

Areál zariadenia je oplotený a zabezpečený proti vniknutiu nepovolaných osôb a proti odcudzeniu a neoprávnenej manipulácii s odpadmi. Zber odpadov sa vykonáva vo vyhradenej časti areálu - v plechovej hale a na spevnenej ploche kontajnerovým systémom alebo voľným zhromažďovaním kovových odpadov na spevnenej ploche. Plochy sú spevnené asfaltové. Prístup do prevádzky je z jestvujúcej komunikácie.

Súčasťou zariadenia na zber sú: unimobunka na administratívne a sociálne zabezpečenie, plechová hala na zhromažďovanie farebných kovov, elektroodpadov, odpadových batérií, automobilová váha a váhy na zisťovanie množstva odpadov určených k prevzatiu a zhromažďovaniu odpadov.

Voľná spevnená asfaltová plocha slúži na dočasné zhromažďovanie objemnejších zberaných ostatných odpadov – kovového šrotu, na ostatnej ploche sú umiestnené kovové kontajnery na triedenie menších druhov odpadov.

Vývoz odpadov zo zariadenia je zabezpečený vlastnými vozidlami, alebo vozidlami organizácie preberajúcej odpad, na základe platných oprávnení.

Technické vybavenie zariadenia na zber odpadov: unimobunka - administratívne a sociálne zabezpečenie, stojisko kontajnerov, spevnené asfaltové plochy, plechová hala na zhromažďovanie farebných kovov, elektroodpadov, odpadových batérií, veľkoobjemové kontajnery, maloobjemové kontajnery, špeciálne kontajnery na nebezpečné odpady, uzamykateľné oplotenie, kamerový systém s kamerami a senzormi pohybu, mostová váha s meracím rozsahom do 30 000 kg, váha do 1 500 kg, váha do 60 kg.

V zariadení pracuje jeden zamestnanec, v jednozmennej prevádzke, v pracovné dni od 7:00 do 15:30 hod..

Urbanistické riešenie

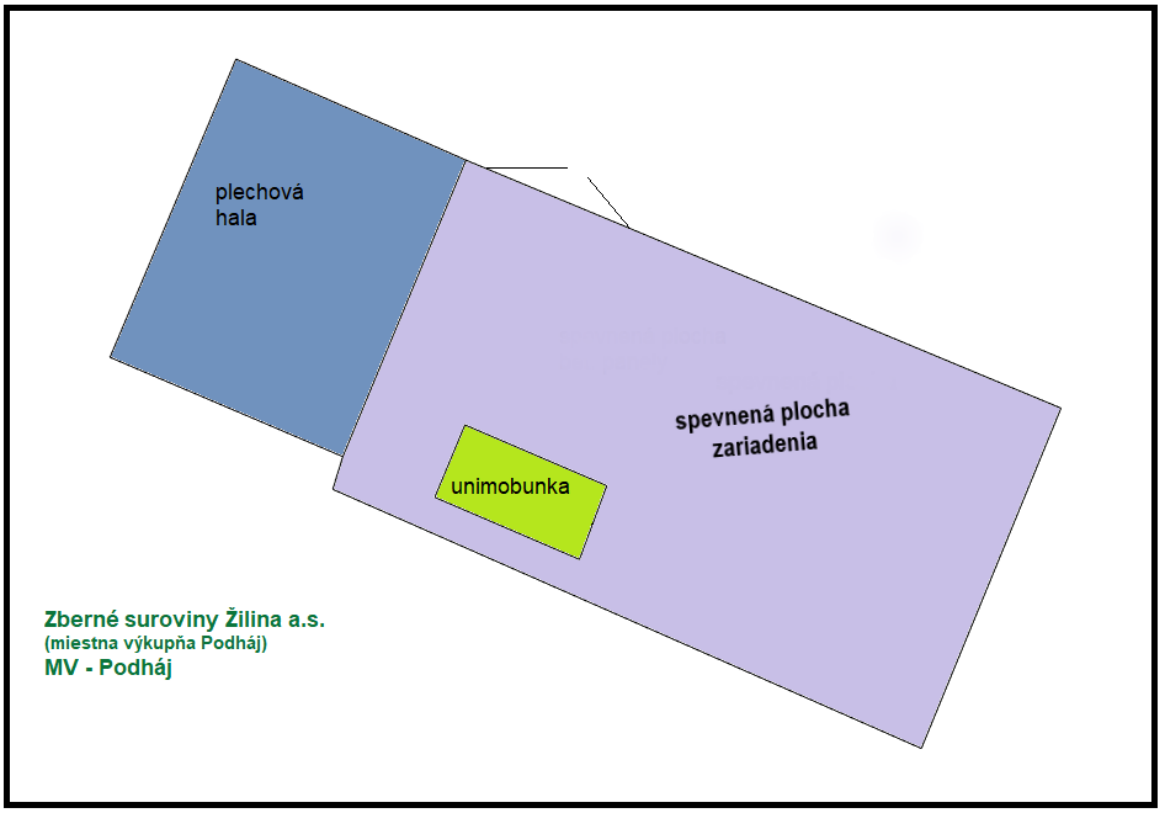
Urbanisticko-technické riešenie v rámci areálu prevádzky sa nemení. Areál je umiestnený v meste Martin na parcelách č. č. 3527/160, 3527/161, 3527/163 v k.ú. Martin, ktoré sú charakterizované ako zastavané plochy a nádvoria o výmere 145 m² a ostatná plocha o výmere 342 m^2. Dotknutý areál je prístupný z príjazdovej cesty. Vlastníkom pozemku je navrhovateľ, spoločnosť Zberné suroviny Žilina a.s..

Architektonické riešenie

Architektonické riešenie sa nemení. Zariadenie na zber odpadov je zriadené na celkovej ploche 487 m^2. Súčasťou areálu je unimobunka na administratívne a sociálne zabezpečenie, plechová hala s betónovou podlahou na zhromažďovanie farebných kovov, elektroodpadov, odpadových batérií, mostová váha a váhy na zisťovanie množstva odpadov určených k prevzatiu a zhromažďovaniu odpadov. Voľná spevnená asfaltová plocha slúži na dočasné zhromažďovanie objemnejších zberaných ostatných odpadov – kovového šrotu, na ostatnej ploche budú umiestnené kovové kontajnery na triedenie menších druhov odpadov.

Prevádzka je zabezpečená proti prístupu neoprávnených osôb a poškodeniu alebo odcudzeniu odpadov oplotením a uzamykateľnou bránou. V prevádzke je vybudovaný kamerový systém s kamerami a senzormi pohybu na zabezpečenie monitorovania celej prevádzky.

Obr. č. 3: Schéma areálu zariadenia na zber odpadov Martin - Podháj

Technické a technologické riešenie

Zariadenie na zber odpadov slúži na zber, výkup a zhromažďovanie odpadov, ktoré sú po prevzatí do zariadenia roztriedené podľa druhu a dočasne zhromažďované podľa druhu odpadu.

Váženie odpadu sa vykonáva na mostovej váhe s nosnosťou do 30 000 kg a na elektronických váhach v meracom rozsahu do 1 500 kg a 60 kg.

Zamestnanec pri preberaní odpadov do zariadenia na zber odpadov usmerňuje zákazníkov dovážajúcich odpad pri vážení a ukladaní odpadu na skladovacie plochy. Po naplnení expedovateľného množstva budú odpady odvážané za účelom ďalšieho nakladania oprávnených subjektom.

Postup zberu

Po odvážení a prevzatí odpadov do zariadenia sú odpady roztriedené podľa druhov. Následne zamestnanec určí miesto uloženia odpadu v prevádzke. Prijaté odpady sú zhromaždené v kontajneroch, v plechovej hale, resp. voľne na spevnenej ploche zariadenia. Kontajnery a zberné nádoby na nebezpečný odpad sú označené Identifikačným listom nebezpečného odpadu.

Odpady zo železa sú zhromažďované voľne na spevnenej ploche alebo priamo vo veľkoobjemových kontajneroch. Farebné kovy sú zhromažďované a triedené podľa druhov v uzamykateľnej plechovej hale v zberných nádobách. Ďalšie odpady kategórie „O“ - ostatný, nie nebezpečný odpad, ako sklo, papier a lepenka, plasty sú zhromažďované a triedené podľa druhov do určených zberných kontajnerov, umiestnených na spevnenej ploche zariadenia.

V zariadení na zber odpadov sa vykonáva zber, výkup a triedenie odpadov, pričom obsluhu zabezpečuje jeden zamestnanec, ktorý usmerňuje zákazníkov dovážajúcich odpad pri vážení odpadu a jeho ukladaní na skladovacie plochy. S dovezeným materiálom pri jeho vykládke manipulujú zákazníci, ktorí odpad doviezli na výkup. Zamestnanec v prípade potreby vykonáva iba ručnú manipuláciu s odpadom. Po naplnení kapacity sú odpady expedované oprávnenými organizáciami do spracovateľských závodov.

Tab. č. 1: Zoznam ostatných odpadov, ktoré boli v zariadení zberané (podľa vyhlášky MŽP SR č. 365/2015 Z.z., ktorou sa ustanovuje katalóg odpadov):

Katalógové číslo	Názov odpadu	Kategória
03 03 08	odpady z triedenia papiera a lepenky určených na recykláciu	O
12 01 01	piliny a triesky zo železných kovov	O
12 01 03	piliny a triesky zo železných kovov	O
15 01 01	obaly z papiera a lepenky	O
15 01 02	obaly z plastov	O
15 01 04	obaly z kovu	O
15 01 07	obaly zo skla	O
16 01 17	železné kovy	O
16 01 18	neželezné kovy	O
17 02 02	sklo	O
17 02 03	plasty	O
17 04 01	meď, bronz, mosadz	O
17 04 02	hliník	O
17 04 03	olovo	O
17 04 04	zinok	O
17 04 05	železo a oceľ	O

Katalógové číslo	Názov odpadu	Kategória
17 04 06	cín	O
17 04 07	zmiešané kovy	O
17 04 11	káble iné ako uvedené v 17 04 10	O
19 10 01	odpad zo železa a ocele	O
19 10 02	odpad z neželezných kovov	O
19 12 02	železné kovy	O
19 12 03	neželezné kovy	O
19 12 04	plasty a guma	O
19 12 05	sklo	O
20 01 01	papier a lepenka	O
20 01 02	sklo	O
20 01 39	plasty	O
20 01 40	kovy	O

Nebezpečné odpady - odpadové batérie a akumulátory - sú triedené a zhromažďované oddelene od ostatných druhov odpadov tak, aby nedošlo k ich zmiešaniu. Odpadové batérie a akumulátory sú zhromažďované v označených špeciálnych uzatvárateľných kontajneroch - v plastových recykloboxoch s kyselinovzdornou povrchovou úpravou. Po naplnení kapacity sú odpady expedované oprávnenými organizáciami do spracovateľských závodov.

Tab. č.2: Zoznam nebezpečných odpadov, ktoré boli v zariadení zberané (zatriedené podľa vyhlášky MŽP SR č. 365/2015 Z.z., ktorou sa ustanovuje katalóg odpadov):

Katalógové číslo	Názov odpadu	Kategória
16 06 01	olovené batérie	N
20 01 33	batérie a akumulátory uvedené v 16 06 01, 16 06 02 alebo 16 06 03 a netriedené batérie a akumulátory obsahujúce tieto batérie	N

Pripojenie na existujúce technické vybavenie

Prípojka a areálový rozvod vody

Pitná voda a voda pre hygienu je riešená priamo v unimobunke samostatnou vodovodnou prípojkou napojenou na verejný vodovod. Samotný zber odpadov nevyžaduje technologickú vodu.

Splašková kanalizácia

Splaškové vody z unimobunky sú odvádzané do verejnej kanalizácie.

Prípojka NN a slaboprúdové rozvody

Potreba elektrickej energie pre daný areál je pokrytá jestvujúcou prípojkou z verejnej siete.

Riešenie dopravy a napojenie na dopravný systém

Realizáciou navrhovaného riešenia nebude zmenená dopravná infraštruktúra posudzovanej lokality, budú sa využívať existujúce miestne komunikácie. Príjazdová cesta do areálu je vybudovaná. Vstup do areálu je z tejto príjazdovej cesty.

3.2.2. Navrhovaná zmena

Navrhovaná zmena nepredstavuje zásah do jestvujúcich priestorov areálu a nejedná sa o novú investičnú výstavbu, nakoľko činnosť sa v uvedenom areáli vykonávala a objekty sú existujúce.

Požadovaná zmena navrhovanej činnosti spočíva v:

- znížení počtu druhov odpadov, ktoré budú v zariadení zberané a vykupované - predmetom zberu a výkupu budú iba komunálne druhy odpadov
- určení kapacity zariadenia na zber odpadov.

Celková kapacita prevádzky po zmene navrhovanej činnosti bude určená nasledovne:

- kapacita na zber ostatných odpadov 1 500 t/rok
- kapacita na zber nebezpečných odpadov 30 t/rok

V zariadení na zber odpadov Martin - Podháj požadujeme zmenu - zníženie počtu druhov odpadov - predmetom zberu a výkupu budú iba druhy odpadov zo skupiny 20 - komunálne odpady, pôvodne povolené a zberané druhy odpadov zo skupiny 03, 12, 15, 16, 17, 19 už nebudú zberané. Odpady, uvedené v tabuľkách, sú zaradené v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v platnom znení.

Tab. č. 3: Zoznam ostatných odpadov, ktoré bude možné v zariadení zberať (uvádzame zoznam už povolených aj nových navrhnutých druhov odpadov, ktoré bude možné v zariadení zberať)

Katalógové číslo	Názov odpadu	Kategória	Pozn.
20 01 01	papier a lepenka	O	už povolený druh odpadu
20 01 02	sklo	O	už povolený druh odpadu
20 01 04	obaly z kovu	O	zmena - navrhnutý nový druh odpadu
20 01 34	batérie a akumulátory iné ako uvedené v 20 01 33	O	zmena - navrhnutý nový druh odpadu
20 01 36	vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21, 20 01 23 a 20 01 35	O	zmena - navrhnutý nový druh odpadu
20 01 38	drevo iné ako uvedené v 20 01 37	O	zmena - navrhnutý nový druh odpadu
20 01 39	plasty	O	už povolený druh odpadu
20 01 40	kovy	O	už povolený druh odpadu
20 01 40 01	meď, bronz, mosadz	O	zmena - navrhnutý nový druh odpadu

Katalógové číslo	Názov odpadu	Kategória	Pozn.
20 01 40 02	hliník	O	zmena - navrhnutý nový druh odpadu
20 01 40 03	olovo	O	zmena - navrhnutý nový druh odpadu
20 01 40 04	zinok	O	zmena - navrhnutý nový druh odpadu
20 01 40 05	železo a oceľ	O	zmena - navrhnutý nový druh odpadu
20 01 40 06	cín	O	zmena - navrhnutý nový druh odpadu
20 01 40 07	zmiešané kovy	O	zmena - navrhnutý nový druh odpadu

Zber a výkup odpadov kategórie „O“ - ostatný, nie nebezpečný odpad sa bude vykonávať na spevnenej ploche prevádzky kontajnerovým systémom, voľne ložené alebo v zastrešenej plechovej hale v zberných nádobách (najmä farebné kovy, batérie, elektroodpady). Po nazhromaždení dostatočného množstva odpadov budú tieto odovzdané osobám, oprávneným nakladať s danými odpadmi. Elektroodpady budú triedené podľa druhov do 6 zberových skupín, kategórií (elektroodpad zo zariadení na tepelnú výmenu, elektroodpad z obrazoviek, monitorov a zariadení, ktoré obsahujú obrazovky s povrchom väčším ako 100 cm^2, elektroodpad zo svietidiel, elektroodpad z veľkých zariadení, elektroodpad z malých zariadení, elektroodpad z malých IT a telekomunikačných zariadení).

Tab. č. 4: Zoznam nebezpečných odpadov, ktoré bude možné v zariadení zberať (uvádzame zoznam už povolených aj nových navrhnutých druhov odpadov, ktoré bude možné v zariadení zberať)

Katalógové číslo	Názov odpadu	Kategória	Pozn.
20 01 21	žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	N	zmena - navrhnutý nový druh odpadu
20 01 23	vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhľovodíky	N	zmena - navrhnutý nový druh odpadu
20 01 33	batérie a akumulátory uvedené v 16 06 01, 16 06 02, alebo 16 06 03 a netriedené batérie a akumulátory obsahujúce tieto batérie	N	už povolený druh odpadu
20 01 35	vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21 a 20 01 23, obsahujúce nebezpečné časti	N	zmena - navrhnutý nový druh odpadu

Zber odpadových batérií a akumulátorov kategórie „N“ - nebezpečný - sa bude vykonávať v zastrešenej plechovej hale kontajnerovým systémom v označených špeciálnych uzatvárateľných kontajneroch - v plastových recykloboxoch s kyselinovzdornou povrchovou úpravou.

Zber elektroodpadov kategórie „N“ - nebezpečný - sa bude vykonávať v zastrešenej plechovej hale s betónovou podlahou, zabezpečenou voči únikom znečisťujúcich látok špeciálnou nepriepustnou úpravou povrchu. Elektroodpady budú triedené podľa druhov do 6 zberových skupín, kategórií (elektroodpad zo zariadení na tepelnú výmenu, elektroodpad z obrazoviek, monitorov a zariadení, ktoré obsahujú obrazovky s povrchom väčším ako 100 cm^2, elektroodpad zo svietidiel, elektroodpad z veľkých zariadení, elektroodpad z malých zariadení, elektroodpad z malých IT a telekomunikačných zariadení).

Po nazhromaždení dostatočného množstva odpadov sa odpady odovzdajú osobám, ktoré sú oprávnené nakladať s danými odpadmi. Všetky zberné nádoby, v ktorých budú zhromažďované NO, budú zabezpečených proti úniku znečisťujúcich látok do životného prostredia a označené príslušným identifikačným listom nebezpečného odpadu.

Stavebno-technické riešenie

V rámci zmeny činnosti nebude potrebné realizovať žiadne stavebné činnosti. Plochy ako aj komunikácie zostávajú v rovnakom stave ako je súčasný stav.

Technologické zariadenie

V rámci zmeny činnosti nebude potrebná inštalácia nového technologického zariadenia ani manipulačnej techniky.

3.2.3. Požiadavky na vstupy

Realizácia a prevádzka navrhovanej zmeny je hodnotená z hľadiska nasledujúcich požiadaviek na vstupy:

- záber pôdy
- spotreba vody
- spotreba energií
- nároky na dopravu
- nároky na pracovnú silu
- výrub drevín

Záber pôdy

Realizáciou zmeny navrhovanej činnosti v zariadení na zber odpadov Martin - Podháj nedôjde k rozšíreniu areálu ani k zmenám pri zábere pôdy a pozemkov. Jedná sa o jestvujúce zariadenie, v ktorom bude pokračovať rovnaká činnosť ako doposiaľ. Zariadenie je umiestnené na parcelách, ktoré sú evidované ako zastavané plochy a nádvoria a ostatná plocha. Nároky na zastavané územie zostanú totožné s aktuálnym stavom.

Spotreba vody

Areál je napojený na verejný vodovod mesta Martin. Voda slúži na sociálne účely. Počet zamestnancov prevádzky sa nezvýši. Po navrhovanej zmene sa spotreba pitnej vody počas bežnej prevádzky oproti súčasnému stavu nezvýši.

Energetické vstupy

Elektrická energia

Prevádzka je napojená na elektrickú prípojku. Pri prevádzke sa elektrická energia využíva pre chod unimobunky, kúrenie a osvetlenie. Spotreba elektrickej energie závisí od klimatických podmienok a frekvencie zberu.

Nepredpokladá sa zvýšenie spotreby elektrickej energie.

Zemný plyn

Prevádzka nie je napojená na plynovú prípojku.

Nároky na dopravnú infraštruktúru

Areál prevádzky je sprístupnený z príjazdovej miestnej komunikácie.

Predmetnou činnosťou nebude zmenená dopravná infraštruktúra v meste. Využívané budú existujúce miestne komunikácie v rovnakej intenzite ako doteraz. Dopravné nároky si nevyžiadajú budovanie nových alebo rekonštrukciu jestvujúcich dopravných napojení.

Pracovné sily

Chod prevádzky zabezpečuje 1 zaškolený pracovník. Celkový počet zamestnancov nebude navýšený oproti pôvodnému stavu.

Výrub drevín

Navrhovaná zmena si nevyžiada odstránenie drevín v území. Navrhovaná zmena bude realizovaná v jestvujúcej prevádzke.

3.2.5. Údaje o výstupoch

Výstupy navrhovanej činnosti predstavujú:

- znečistenie ovzdušia
- produkcia odpadových vôd
- produkcia odpadov
- doprava
- produkcia hluku.

Ovzdušie

Pri realizácii zmeny navrhovanej činnosti sa nepredpokladá vznik emisií znečisťujúcich látok v takej miere, ktorá by výrazným spôsobom ovplyvnila kvalitu ovzdušia v danej lokalite.

V zariadení sa bude vykonávať len zber a výkup komunálnych odpadov. V zariadení nebude dochádzať k žiadnej úprave odpadov. Na základe uvedeného nie je predpoklad úniku škodlivín do ovzdušia.

Zariadenie na zber odpadov vyvoláva určitý stupeň prašnosti pri manipulácii s odpadmi pri jeho zbere a pri dopravnej premávke.

Navrhovaná prevádzka neovplyvní znečistenie ovzdušia nad prípustnú mieru a tým ani zdravotný stav obyvateľstva.

Odpadové vody

Splaškové vody

Tvorba splaškových vôd počas bežnej prevádzky koreluje so spotrebou pitnej vody.

Činnosť prevádzky nebude produkovať technologické odpadové vody.

Dažďové vody

Dažďové vody vsakujú do okolitého nespevneného terénu v areáli prevádzky. Množstvo ani spôsob odvádzaných zrážkových vôd z areálu oproti súčasnosti sa nezmení, nakoľko plocha areálu, kde bude navrhované činnosť prebiehať, zostane rovnaká ako doposiaľ.

Odpady

Navrhované činnosti charakterizované v rámci predkladanej dokumentácie ako „Zariadenie na zber odpadov“ predstavujú súbor funkčne a logisticky usporiadaných objektov a zariadení, ktoré budú zabezpečovať:

- zber ostatných odpadov, vrátane výkupu, triedenia, zhromažďovania odpadov do času ich odovzdania konečnému spracovateľovi,
- zber, triedenie a zhromažďovanie nebezpečných odpadov - odpadových batérií a akumulátorov, elektroodpadu do času ich odovzdania konečnému spracovateľovi.

Zoznam odpadov, ktoré budú v zariadení zberané, je uvedený v kapitole 3.2.2.

Predpokladá sa, že počas prevádzky zariadenia môžu vznikať aj odpady priamo súvisiace s prevádzkou zariadenia, pre ktoré bude navrhovateľ ako ich pôvodca. Predpokladá sa iba vznik zmesového komunálneho odpadu. Pri nakladaní s odpadmi je potrebné dodržiavať platnú legislatívu v oblasti odpadov a odpady odovzdať len osobám oprávneným na nakladanie s nimi. So vzniknutým komunálnym odpadom sa bude nakladať v zmysle VZN Mesta Martin.

Tab. č .5: Odpady, ktoré môžu vznikať navrhovateľovi pri prevádzke zariadenia ako pôvodcovi odpadov (V zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 365/2015 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov):

Katalógové číslo	Názov odpadu	Kategória
20 03 01	zmesový komunálny odpad	O

Doprava

Dovoz materiálu do zariadenia bude prebiehať prevažne osobnými autami fyzických osôb, od ktorých budú odpady vykupované. Dovoz odpadu od právnických osôb vozidlami navrhovateľa nebude vzhľadom na rozlohu a kapacitu prevádzky vykonávaný, za týmto účelom bude navrhovateľ využívať svoju prevádzku v meste Martin, ktorá je svojou rozlohou a kapacitou prednostne určená na zber odpadov od právnických osôb. Odvoz odpadu zo zariadenia za účelom ďalšieho nakladania, bude v intenzite asi 1 - 2 nákladné vozidlá týždenne.

Hluk a vibrácie

Zdrojmi hluku počas prevádzky budú:

- doprava odpadov do /zo zariadenia,
- nakladanie, manipulácia s odpadom v prevádzke.

Činnosť bude vykonávaná v jestvujúcej prevádzke, umiestnenej v meste Martin v mestskej časti Podháj - Stráne, v blízkosti neskôr vybudovaných obytných domov. Najbližší bytový dom sa nachádza vo vzdialenosti cca 15 m vzdušnou čiarou od prevádzky zariadenia. Zvýšený hluk bude vznikať bodovo počas vykladania odpadov v zariadení a pri ich nakladaní pri odvoze z prevádzky. Manipulácia s odpadmi bude prebiehať len v pracovných dňoch v čase medzi 7:00 až 15:30.

Vibrácie rovnako ako hluk môžu prenikať do vnútorných chránených priestorov z vonkajších alebo vnútorných zdrojov. Rovnako ako v prípade zvuku, tak aj v prípade vibrácií je útlm prostredím závislý od frekvencie kmitov, t. j. vyššie frekvencie sú v pôde pri vzrastajúcej vzdialenosti účinnejšie tlmené. Predikcia šírenia vibrácií s akceptovateľnou presnosťou nie je možná, nakoľko nie je známe štruktúrne zloženie podložia ako aj výskyt potenciálnych vibračných mostov v dôsledku nerovnomernej hustoty prostredia, v ktorom sa vibrácie šíria. Z toho dôvodu sa len definovali skupiny možných zdrojov vibrácií v dôsledku realizácie navrhovanej činnosti. Počas prevádzky navrhovaného zariadenia bude vonkajším zdrojom vibrácií doprava materiálov a nakladanie s nimi v rámci areálu zariadenia. Zhromažďovanie ostatných a nebezpečných odpadov nie sú zdrojom vibrácií.

3.3. Prepojenie s ostatnými plánovanými a realizovanými činnosťami v dotknutom území a možné riziká havárie vzhľadom na použité látky a technológie

Zariadenia na zber odpadov bolo v posudzovanej lokalite prevádzkované dlhodobo a nachádza sa v jestvujúcom areáli.

Potenciálne riziká poškodenia alebo ohrozenia životného prostredia počas prevádzky navrhovanej prevádzky predstavujú únik znečisťujúcich látok do prostredia, havárie, požiar a nebezpečenstvo dopravných kolízií. Technické riešenie zariadenia je riešené tak, aby prípadné riziká ohrozenia životného prostredia boli minimalizované.

3.4. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov

Súhlas na prevádzkovanie zariadenia na zber odpadov podľa §97, ods. 1 písm. d) v zmysle zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Povoľujúci orgán

Okresný úrad Martin, Odbor starostlivosti o životné prostredie
Námestie S. H. Vajanského 1, 036 58 Martin

Dotknutá obec

Mesto Martin
Námestie S.H. Vajanského 1, 036 49 Martin

Dotknutý samosprávny kraj

Žilinský samosprávny kraj, Úrad Žilinského samosprávneho kraja
Komenského 48, 011 09 Žilina

Dotknuté orgány

Okresný úrad Martin, Odbor starostlivosti o životné prostredie
Námestie S. H. Vajanského 1, 036 58 Martin

Okresný úrad Martin, Pozemkový a lesný odbor
Námestie S. H. Vajanského 1, 036 58 Martin

Okresný úrad Martin, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
Námestie S. H. Vajanského 1, 036 58 Martin

Okresný úrad Martin, Odbor civilnej ochrany a krízového riadenia
Námestie S. H. Vajanského 1, 036 58 Martin

Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru Martin
Viliama Žingora 30, 036 01 Martin

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine
Kuzmányho 27, 036 80 Martin

Rezortný orgán

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Nám. Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava

3.5. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice

Vplyvy navrhovanej zmeny popisovanej v oznámení vzhľadom k umiestneniu dotknutej činnosti a charakteru navrhovanej zmeny nepresahujú štátne hranice.

3.6. Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia

3.6.1. Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území

Geomorfologické pomery

Podľa regionálneho geomorfologického členenia Slovenska záujmové územie zaraďujeme do Alpsko-himalájskej sústavy – podsústavy Karpaty – provincie Západné Karpaty – subprovincii Vnútorné Západné Karpaty – geomorfologickej oblasti Fatransko-tatranská oblasť – geomorfologického celku Turčianska kotlina – geomorfologického podcelku Turčianske nivy (Atlas krajiny SR 2002).

V území boli vyčlenene hlavne typy reliéfu:

- kotlinový reliéf - fluviálna rovina, málo členitá hladko modelovaná rovina až kotlinová eróznodenudačná členená pahorkatina – hladko modelovaný reliéf Turčianskej kotliny,
- erózno-denudačná vrchovina až hornatina – prevažne hladko modelovaná, bez výskytu bralných foriem na substráte paleogénnych kryštalických hornín, časti pohorí Krivánska a Lúčanská Fatra, Žiar,
- erózno-denudačná vrchovina až hornatina, ostrejšie modelovaná, s výskytom bralných foriem časti Lúčanskej Fatry, Žiaru a predovšetkým Veľkej Fatry,
- erózno-denudačná hornatina až vysočina – vyššie časti pohorí, jednak prevažne hladko modelovane (Lúčanska Fatra), jednak ostrejšie modelovane s výskytom bralných foriem (Krivánska Fatra, Veľká Fatra).

Turčianska kotlina je zo západu ohraničená geomorfologickým podcelkom Lúčanskej Fatry, spoločne s južnejšie situovaným celkom Žiaru, uzatvorenú z juhu celkom Kremnických vrchov. Zo severu prilieha ku kotline geomorfologicky podcelok Krivánska Fatra, východná hranica je tvorená rozložitou elevaciou celku Veľkej Fatry. Územie je značne členité. Najvyššími pohoriami na území okresu sú Mala Fatra – Krivánska Fatra, Lúčanská Fatra s najvyšším vrchom okresu Martin Veľký Kriváň (1709 m. n. m.). Najnižší bod okresu Martin je výtok Váhu z územia okresu (369 m. n. m.). Cela kotlina je naklonená v smere od juhu (700 m.n.m.) na sever (370 m.n.m.).

Základný typ erózno-denudačného reliéfu sú roviny a nivy, oblasť sa zaraďuje medzi negatívne morfoštruktúry: morfoštruktúrne depresie kotlín a základná morfoštruktúra je vrásovo-bloková fatransko-tatranská morfoštruktúra. Poriečna niva rieky Turiec, na ktorej sa riešené územie nachádza bola vytvorená recentnou a subrecentnou fluviálnou modeláciou. Terén posudzovanej lokality je rovinatý, s nadmorskou výškou okolo 381 m n. m.

Geologické pomery

Geologická charakteristika územia

Geologicky je záujmová oblasť súčasťou sústavy Alpsko-himalájskej, podsústavy Karpaty, subprovincie Vnútorné Západné Karpaty, oblasti Fatransko-tatranskej, celku Turčianska kotlina a podcelku Sklabinské predhorie. Riešené územie patrí do geologicko-štruktúrneho pásma kvartéru. Horniny kvartéru patria k fluviálnym až fluvio-limnickým náplavom v terasovom vývoji a k proluviálnym sedimentom. Stratigraficky sú zastúpené všetky stupne pleistocénu a holocénu. Fluviálne sedimenty holocénu sú tvorené nivnými hlinami, piesčitými hlinami a pieskami alebo štrkovito-hlinitými sedimentmi súčasných dolinných nív.

Geodynamické javy

V riešenom území neboli identifikované žiadne geodynamické javy. V širšom území sa uplatňujú exogénne procesy – lokálne eolitické, príp. vodné erózne procesy. Svahové deformácie neboli zistené. Lokalita sa nachádza v relatívne stabilnom území, v okolí nebolo identifikované výrazné seizmické epicentrum.

Ložiská nerastných surovín

Na samotnej lokalite a ani v blízkom okolí sa nenachádzajú ložiská nerastných surovín. Najbližšie ložisko výhradných nerastov (chránené ložiskové územie) – stavebné suroviny - štrkopiesky a piesky sa nachádza smerom na Lipovec, názov ložiska je Vrútky – Lipovec a je to aktívne ťažené

ložisko. Priamo v dotknutom území sa nenachádza žiadne ložisko rudných, nerudných surovín, ropy a plynu.

Pôdne pomery

Reliéf na základe výškovej členitosti a s ňou spätých klimatických či vegetačných rozdielov nemá za následok významnejšiu diferenciáciu pôd. Z pôdnych typov prevládajú na území katastra hlavne fluvizeme glejové a kambizeme pseudoglejné modálne a kultizemné, lokálne gleje zo zvetralín hornín. Pôdy sú ílovito-hlinité až ílovité, prechádzajúce do hlinitých až piesočnatých bez skeletu. V dotknutom území bol pôvodný pôdny kryt úplne odstránený a nahradený novým, antrozemným. V hodnotenom území ani v jeho bezprostrednom okolí sa nenachádzajú žiadne ložiská nerastných surovín, ktoré by boli v strete s realizáciou zámeru

Klimatické pomery

Záujmové územie patrí do mierne teplej klimatickej oblasti, oblasti s chladnou zimou a krátkym teplým letom.

Zrážkové pomery

V hodnotenom území padne priemerne 650 až 900 mm zrážok ročne. Územie patrí do oblasti Turčianskej kotliny so zvýšeným výskytom teplotných inverzií. Prúdenie vzduchu je modifikované reliéfom krajiny.

Teplota

Priemerná ročná teplota je 7,5°C. Najchladnejším mesiacom je január s priemernou mesačnou teplotou –3,5°C. Najteplejším mesiacom je júl s priemernou mesačnou teplotou 17°C. Ročný úhrn zrážok v dlhodobom priemere dosahuje približne množstvo, aké zodpovedá nadmorskej výške územia.

Veternosť

Prevládajúcimi smermi vetra v riešenom území sú severozápadné a juhozápadné.

Hydrologické pomery

Povrchové vody

Z troch skupín hydrogeologických regiónov v SR rozdelených podľa určujúceho typu priepustnosti (Malík, Švasta, 2002) sa v Turci nachádzajú dva:

- medzizrnová priepustnosť (Turčianska kotlina)
- krasová a krasovo – puklinová priepustnosť (pohoria obkolesujúce Turčiansku kotlinu patriace do subprovincie Vnútorné Západné Karpaty)

Turčiansku kotlinu odvodňuje rieka Váh, do ktorej sa vlieva jej hlavný turčiansky prítok, rieka Turiec. Váh vzniká sútokom Čierneho a Bieleho Váhu v Kráľovej Lehote. Je to najdlhšia slovenská rieka s dĺžkou 367,2 km a celkovou veľkosťou povodia 19 660,977 km^2. Jeho priemerný prietok je 153 $m^3 . s^{-1}$, čím sa radí na tretie miesto medzi slovenskými riekami za Dunaj a Moravu. Povodie Váhu vo svojej hornej časti vrátane Turčianskej kotliny odvádza až 28,3 % celkového ročného objemu odtoku Slovenska. Turčianska kotlina tak spadá do úmoria

Čierneho mora. Turiec spolu s Oravou a Kysucou sú tromi najvýznamnejšími prítokmi Váhu, a to tak z hľadiska priemerného prietoku, ako aj z hľadiska rozlohy ich povodí.

Hodnotené územie patrí do povodia rieky Turiec, ktorá je súčasťou stredného toku rieky Váh. Rieka Turiec preteká priamo cez mesto Martin, v blízkosti hodnoteného územia - vo vzdialenosti cca 18 m. Rieka Turiec má rozvetvenú riečnu sieť s prítokmi Medokýš, Sklabinský potok, Pivovarský potok, Bystrička, Žabokrecký potok, Čierny potok a iné. Rieka Turiec je zaradená do zoznamu vodohospodársky významných vodných tokov. Typ režimu odtoku je dažďovo – snehový, s maximálnymi prietokmi v mesiaci február až apríl a minimálnymi v mesiaci september.

Podzemné vody

Územie predstavuje údolnú nivu Váhu, ktorá sa smerom na severozápad zužuje a prechádza do Strečnianskej úžiny. Údolie Váhu je v hodnotenom úseku vyplnené hlinitými, piesčitými a štrkovitými náplavmi rieky. Podložie fluviálnych náplavov tvoria granitoidné horniny kryštalinika vo východnej časti prekryté neogénnou výplňou kotliny.

Z hydrogeologického hľadiska majú najväčší význam štrkovité a piesčité náplavy Váhu. Váh ako významný povrchový tok ovplyvňuje hydrogeologické pomery v údolí, hladina podzemnej vody v údolí je v hydraulickej závislosti od hladiny vody v rieke. Súvislá hladina podzemnej vody bola zistená v štrkoch, ojedinele v pieskoch a v ilovitých štrkoch. Údaje o výskyte hladiny podzemnej vody potvrdzujú prúdenie podzemných vôd smerom k toku a ich drénovanie povrchovým tokom.

Minerálne a geotermálne vody

V severnej časti Turčianskej kotliny vyviera niekoľko minerálnych prameňov. Tie sú sústredené hlavne do oblasti Zaturčie – Turčianska Štiavnička – Podhradie (evidovaných je 21 prameňov v k.ú. Martin, Necpaly, Podhradie, Slovany, Turčianska Štiavnička, Socovce, Sučany, Kláštor pod Znievom). Najčastejšie sa vyskytujú vody zásadité, stredne a slabo mineralizované, zemité, uhličité. Jedna sa o minerálne vody studené, s teplotou vody od 11,5 do 19°C. Osobitnú skupinu medzi prírodnými minerálnymi zdrojmi predstavujú prírodne liečivé zdroje.

Vodohospodársky chránené územia

Do záujmového územia nezasahuje žiadne vodohospodársky chránené územie, ani pásmo hygienickej ochrany. Rieka Turiec je zaradená do zoznamu vodohospodársky významných vodných tokov.

3.6.2. Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria

Krajinná štruktúra

Súčasný stav a štruktúra krajiny je výsledkom historického pretvorenia pôvodnej prirodzenej krajiny človekom. Vlastnú lokalitu navrhovanej činnosti tvorí druhotná štruktúra. Územie sa nachádza v širšom centre mesta, územie má vysoký stupeň zastavanosti s infraštruktúrnym a polyfunkčným využitím. Prirodzené porasty sú potláčané a vyskytujú sa prevažne pozdĺž tokov, závlahových kanálov, terénnych depresiách a komunikáciách.

Riešené územie má charakter kultúrnej krajiny, priestorovo málo diferencovaný geologickou stavbou, energiou reliéfu, pôdnymi vlastnosťami, povrchovými a podzemnými vodami, rastlinnými a živočíšnymi spoločenstvami, ale aj ľudskými aktivitami. Podľa stupňa urbanizácie, ide o mestskú a polyfunkčnú krajinu, so stredným až vysokým stupňom osídlenia a so súvisle zastavaným územím.

Scenéria

Riešené územie sa nachádza v meste Martin, v mestskej časti Podháj - Stáne, situovanej na severozápad od centra mesta a susedí s mestskou časťou Záturčie. Územie má vysoký stupeň zastavanosti, s polyfunkčným využitím. V riešenom území sa prelínajú štruktúry bývania, občianskej vybavenosti, dopravy. Možno tu nájsť bytovú zástavbu, rovnako ako pokojnú oblasť s rodinnými domami. Mestská časť a jej okolie sa vyznačuje plnou občianskou vybavenosťou (obchody, blízkosť škôl, škôlok a obchodných centier). V mestskej časti sa nachádza zimný štadión, športová hala, kasárne, rozľahlý areál bývalých strojární či budova bývalého martinského pivovaru. Prírodné, resp. poloprírodné prvky sú vytlačené do okrajových častí mesta a ku rieke Turiec. Záujmovým územím preteká rieka Turiec.

Prvky územného systému ekologickej stability

Územný systém ekologickej stability (ÚSES) predstavuje takú celopriestorovú štruktúru navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základnými štrukturálnymi elementmi ÚSES sú biocentrá, biokoridory, interakčné prvky a genofondovo významné lokality. Biocentrá - predstavujú ekosystémy alebo skupiny ekosystémov, ktoré vytvárajú trvalé podmienky na rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie a prirodzený vývoj ich spoločenstiev. Biokoridory - predstavujú priestorovo prepojený súbor ekosystémov, ktoré spájajú biocentrá a umožňujú migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev, na ktoré priestorovo nadväzujú interakčné prvky. Väčšina dotknutého územia a jeho širšieho okolia prešla vďaka ľudskej činnosti mnohými zmenami. To spôsobilo, že zastúpenie pôvodných prvkov je minimálne. Hodnotená lokalita nezasahuje významným spôsobom do siete prvkov a interakčných línií štruktúry ekologickej stability.

Okres Martin preberá prvky ÚSES a RÚSES a vymedzuje: biocentrum lokálneho významu Záhrabôvo zastúpené spoločenstvami mokradí, biokoridor nadregionálneho významu rieka Turiec. Najohrozenejšími prvkami sú biokoridory vodných tokov, ktoré sa nachádzajú v súbehu s cestnými komunikáciami a so železnicou, prechádzajú územím s vysokou koncentráciou bývania a výroby a tiež biocentrá mokradí a slatiniskových lúk, ktoré sa pri týchto vodných tokoch nachádzajú. Dotknuté územie je možné charakterizovať ako územie s nízkym stupňom ekologickej stability s prevahou antropogénnych spoločenstiev za spoluúčasti viacerých primárnych stresových faktorov, a to najmä obytná zóna a cestná doprava.

Územný systém ekologickej stability

Územný systém ekologickej stability (ÚSES) predstavuje takú celopriestorovú štruktúru navzájom prepojených geoekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá vytvára predpoklady pre funkčné a priestorové zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života v území a vytvára

predpoklady pre trvalo udržateľný rozvoj krajiny. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho alebo miestneho významu.

Významnou súčasťou vytvorenia celoplošného ÚSES je aj systém opatrení na ekologicky optimálnu organizáciu a využitie krajiny. Kostra územného systému ekologickej stability vytvára v krajinnom priestore ekologickú sieť, ktorá zabezpečuje územnú ochranu všetkým ekologicky hodnotným segmentom v území, vymedzuje priestory umožňujúce trvalú existenciu, rozmnožovanie, úkryt a výživu rastlinným a živočíšnym spoločenstvám typickým pre daný región – biocentrá (majú charakter jadrových území s prioritným ekostabilizačným účinkom v krajine), umožňuje migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov – biokoridory, priaznivo ovplyvňuje intenzívne využívané časti krajiny s nižším stupňom krajinnoekologickej významnosti – interakčné prvky a zlepšuje pôdoochranné, klimatické a ekostabilizačné podmienky v území.

Územný systém ekologickej stability okresu Martin (RÚSES Martin) vychádza z Generelu územného systému ekologickej stability (GNÚSES) (HÚSENICOVÁ A KOL. 1991), regionálneho územného systému ekologickej stability okresu Martin vypracovaného v roku 1993 (TOPERCER A KOL., 1993) a v roku 2012 bola vypracovaná nová štúdia Regionálneho územného systému ekologickej stability okresu Martin (HAJNIKOVÁ A KOL., 2012). Tieto štúdie zhodnotili ekologickú stabilitu riešeného územia a vymedzili biocentrá a biokoridory biosférického, provincionálneho, nadregionálneho a regionálneho významu.

Na sledovanom území alebo v jeho okolí boli vyčlenené nasledovné prvky ÚSES:

- Biosférické biocentrum Krivánska Fatra
- Provincionálne biocentrum Bralná Fatra
- Nadregionálne biocentrum Turiec
- Nadregionálne biocentrum Kľak – Reváň – Partizán
- Nadregionálne biocentrum Pod Sokolom – Kopa – Korbeľka
- Nadregionálne biocentrum Hôľna Fatra – Lysec – Borišov – Madačov
- Nadregionálne biocentrum Zniev – Sokol – Chlieviská
- Regionálne biocentrum Goľové mláky
- Regionálne biocentrum Uholníky
- Regionálne biocentrum Dielnice
- Regionálne biocentrum Bukovina
- Regionálne biocentrum Hradisko pri Nolčove – Ráztoka – Majkrabovo
- Regionálne biocentrum Katová skala – Sklabinský hrad – Nad Baštou
- Regionálne biocentrum Blatnický potok – Ďanovská terasa
- Regionálne biocentrum Lúčanská Fatra
- Regionálne biocentrum Končiar
- Regionálne biocentrum Dutá skala
- Regionálne biocentrum Pod Oselnou – Kúpeľ
- Regionálne biocentrum Kľak – Tlstý diel

Charakteristika jednotlivých biocentier je uvedená v dokumentácii RÚSES okresu Martin z roku 2012 (HAJNIKOVÁ A KOL., 2012). Žiadne z týchto biocentier nezasahuje do sledovaného územia.

- Nadregionálny biokoridor hydrický Rieka Váh

- Nadregionálny biokoridor hydrický Rieka Turiec
- Nadregionálny biokoridor terestrický Hrebeň Lúčanskej Fatry
- Nadregionálny biokoridor terestrický Hrebeň Veľkej Fatry Kopa – Hôľna Fatra – Bralná Fatra
- Nadregionálny biokoridor terestrický Dutá skala – Vyšehrad
- Regionálny biokoridor Ekotón Krivánskej Fatry
- Regionálny biokoridor Trusalová – Podhradie
- Regionálny biokoridor Černík – Kubiancovo – Rieka Váh
- Regionálny biokoridor Sklabinský Podzámok – Bukovina
- Regionálny biokoridor Trebostovo – Záborie
- Regionálny biokoridor Kantorský potok
- Regionálny biokoridor Blatnický potok
- Regionálny biokoridor Ekotón Lúčanskej Fatry Vrútky – Kláštor pod Znievom
- Regionálny biokoridor Potok Vríca
- Regionálny biokoridor Ekotón Veľkej Fatry Krpeľany – Turčianska Štiavnička
- Regionálny biokoridor Ekotón Veľkej Fatry Sklabiňa – Blatnica
- Regionálny biokoridor Ekotón Veľkej Fatry Blatnica – Mošovce
- Regionálny biokoridor Kláštor pod Znievom – Mošovce

Charakteristika jednotlivých biokoridorov je uvedená v dokumentácii RÚSES okresu Martin z roku 2012 (HAJNIKOVÁ A KOL., 2012).

Žiaden z týchto biokoridorov nezasahuje do sledovaného územia, biokoridor Rieka Turiec sa nachádza v tesnej blízkosti areálu zariadenia na zber odpadov - cca 18 m vzdušnou čiarou.

V rámci RÚSES okresu Martin z roku 2012 (HAJNIKOVÁ A KOL., 2012) bolo na území okresu vyčlenených 219 genofondových lokalít. Tieto lokality majú veľmi veľký význam pre zachovanie biodiverzity a genofondu územia. Genofondová lokalita nie je legislatívnou kategóriou. Niektoré významné genofondové plochy sú zahrnuté do systému chránených území (v chránenom území spravidla tvoria najhodnotnejšiu časť).

Fauna a flóra

Fauna

V zmysle zoogeografického členenia terestrického biocyklu (Atlas Krajiny, 2002) patrí dotknuté územie do provincie listnatých lesov. Druhová inventarizácia sa v záujmovej lokalite a jej bezprostrednom okolí nerobila, vzhľadom k charakteru jej dlhodobého využitia sa však očakáva chudobná druhová diverzita, s prevažný zastúpením synantropných druhov, bez pravidelného alebo stáleho výskytu chránených, vzácnych alebo ohrozených druhov a biotopov. Diverzitne bohatšie sú až abiokomplexy okolitých pohorí a bezprostredné okolie toku Turiec. Podmienky pre výskyt vzácnych a ohrozených druhov sú viazané v dotknutom území v hlavnej miere na plochy antropogénne v menšej miere pozmenené, ktoré sú súčasťou chránených území. Vo vymedzenom dotknutom území sa nevyskytujú biotopy európskeho alebo národného významu.

Flóra

Na základe fytogeografického členenia Slovenska (Atlas krajiny SR, 2002) záujmové územie patrí do: buková zóna - kryštalicko-druhohorná oblasť – okres Turčianska kotlina – južný podokres.

Územie patrí do alpského biogeografického regiónu, rastlinstvo tu má horský ráz. Z pohľadu potenciálnej vegetácie územie patrí do jaseňovo-brestovo-dubových lesov v povodiach veľkých riek (tvrdé lužné lesy).

Pôvodná vegetácia bola na väčšine územia odstránená a premenená na urbanizované prevažne zastavané plochy. Z pôvodnej vegetácie alebo vegetácie blízkej pôvodnej sa zachovali len fragmenty sústredené v brehovej zóne rieky Turiec a Váh.

Reálna vegetáciu okresu Martin tvoria rozľahlé lesné komplexy pohorí a na ne nadväzujúce hôľne biotopy v montánnom a subalpínskom stupni, aj človekom intenzívne obhospodarovaná a pozmenená krajina Turčianskej kotliny s mozaikou lúčnych, lesných, mokraďových a krovitých biotopov. Osobitnú kapitolu tvoria vodne toky a ich sprievodná vegetácia.

Chránené územia prírody

Územná ochrana

Na riešenom území a jeho okolí platí 1. stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Národné parky (NP) a chránené krajinné oblasti (CHKO) pokrývajú viac ako 50 % celkového územia Žilinského kraja. Do okresu Martin zasahujú Národný park Malá Fatra a Národný park Veľká Fatra, ktoré v ňom zaberajú 356,25 km2, čo je cca 48,4 % podiel na celkovej rozlohe okresu. V okrese Martin sa nachádza 22 maloplošných chránených území a 9 území európskeho významu. Do okresu zasahujú Chránené vtáčie územia Malá Fatra a Veľká Fatra, ktoré sú súčasťou Národných parkov Malá Fatra a Veľká Fatra.

Do posudzovaného územia nezasahuje priamo žiadne chránené vtáčie územie ani územie európskeho významu vyhlásené v zmysle smernice NATURA 2000. V dotknutom území navrhovanej činnosti nie sú indície o výskyte taxónov vzácnych, zriedkavých alebo ohrozených druhov rastlín a živočíchov. Neboli identifikované ani chránené a vzácne biotopy ani biotopy európskeho a národného významu. Hodnotené územie nie je zaradené do Ramsarskej oblasti. Všetky prírodne hodnotné lokality sú v dostatočnej vzdialenosti od lokalizácie zámeru, takže realizácia posudzovanej činnosti ich nijako neovplyvní.

V širšom okolí záujmového územia v okrese Martin sa nachádzajú maloplošné chránené územia Kľačianska Magura, Hajasová, Hrádok, Turiec a Katová Skala.

3.6.3. Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrnohistorické hodnoty územia

Obyvateľstvo

Mesto Martin leží v severnej časti Turčianskej kotliny na nive a terase Turca. Má rozlohu 735,65 km², žije tu 93 041 obyvateľov a priemerná hustota zaľudnenia je 126 obyvateľov na km² (údaje k 31. 12. 2023).

Rozloha mesta Martin je 67,74 km^2. K 31. 12.2023 žilo v meste 50 629 obyvateľov. Hustota obyvateľstva je 747,4 obyvateľa / km^2.

Sídla

Martin je okresným mestom a administratívnym centrom regiónu. Sídlo tu má viacero verejných inštitúcií, ktoré zabezpečujú výkon štátnej správy v ich pôsobnosti. Mesto (podľa štatútu mesta) pozostáva z viacerých mestských častí: Ľadoveň - Jahodníky - Tomčany, Stred, Sever, Košúty, Priekopa, Záturčie, Podháj - Stráne.

Poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo

Poľnohospodárstvo

Rozloha mesta Martin je 67,74 km^2 . Z toho tvorí poľnohospodárska pôda – 19,83 km^2 . Najviac zastúpená je orná pôda (10,13 km^2) a nepoľnohospodárska pôda (47,91 km^2), z nepoľnohospodárskej pôdy sú najviac zastúpené lesné pozemky (29,77 km^2).

Okres Martin sa pohybuje na úrovni slovenského priemeru (2500 – 3000 obilných jednotiek na 100 ha pôdy). Pestujú sa tu najmä obilniny, viacročné krmoviny a zemiaky.

Priemysel

Mesto Martin je jedným z hlavných centier priemyslu a podnikania v Žilinskom kraji. Veľký podiel priemyslu v okrese Martin tvorí strojárenská výroba (takmer 46 %), zvyšok tvorí hlavne kovospracujúci priemysel (16,7 %) a drevársky priemysel (9,2 %).

V Martine k najväčším priemyselným podnikom patrí Volkswagen Slovakia, a.s. situovaný v severovýchodnom priemyselnom areáli s výrobou komponentov pre prevodovky a podvozky automobilov. Ďalšie veľké podniky sú ECCO Slovakia, a.s. s výrobou obuvi. Podniky v oblasti farmaceutického priemyslu je HBM Pharma, s.r.o. Ďalšie priemyselné podniky Mar SK, s.r.o., ZWL Slovakia – výroba ozubených kolies, GGB Slovakia, s.r.o., KraussMaffei Technologies spol s r.o. DS Smith Turpak Obaly, a.s. Martinská teplárenská, a.s., TEAM INDUSTRIES, s.r.o. a množstvo ďalších.

Služby a cestovný ruch

Úroveň poskytovaných služieb a úroveň občianskej vybavenosti možno v meste hodnotiť ako nadpriemernú. Veľkoobchodná a maloobchodná sieť v meste sa neustále buduje a rozvíja. Služby sa rozvíjajú v športovo-turistických centrách (rekreačné a turistické stredisko Winter Park Martinky v Lúčanskej Malej Fatre, západne smerom od mesta Martin). Reštauračné služby sú na dostatočnej úrovni, dopĺňajú ich súkromné penzióny, bary a strediská rýchleho občerstvenia. V meste je dobre zastúpený bankový a finančný sektor, podobne sa to týka aj poisťovní. Primerane tu pôsobia ostatné inštitúcie.

V oblasti cestovného ruchu v regióne pôsobí sieť stravovacích a ubytovacích zariadení, cestovných kancelárií a informačných centier. V regióne sa rozvíja cykloturistika, agroturistika a kúpeľný turizmus (kúpele a aquapark v Turčianskych Tepliciach).

Školstvo

Predprimárne vzdelávanie je zabezpečované v meste Martin v šiestich samostatných materských školách a štyroch materských školách, ktoré sú organizačnými zložkami základných škôl s materskými školami v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti. Okrem materských škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta pôsobí na území aj sedem súkromných a jedna cirkevná materská škola.

Mesto je zriaďovateľom deviatich základných škôl, z nich štyri sú spojené s materskými školami. Mimo nich na území mesta pôsobia ešte tri súkromné a dve cirkevné základné školy. Na území mesta Martin sídli 5 základných umeleckých škôl.

V meste Martin sa nachádzajú 3 gymnázia a 6 odborných škôl. V Martine sa nachádza Jesseniova lekárska fakulta.

Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

V okrese Martin popri Univerzitnej nemocnici Martin zabezpečujú ústavnú zdravotnú starostlivosť aj ďalšie dve zariadenia - Psychiatrická liečebňa Sučany a Rieka, s.r.o., liečebňa.

Na základe údajov z eVÚC ostatnú sieť zdravotníckych zariadení reprezentuje v okrese Martin 501 zariadení ambulantnej zdravotnej starostlivosti (z toho 126 ambulancií prvého kontaktu), 3 lekárske služby prvej pomoci, 47 lekární a výdajní zdravotných pomôcok a 4 agentúry domácej ošetrovateľskej starostlivosti.

Mesto Martin je zriaďovateľom štyroch typov zariadení sociálnych služieb, z ktorých dve poskytujú len denné (denné centrum a jedáleň) a dve poskytujú aj možnosť celoročnej sociálnej služby (útulok a zariadenie núdzového bývania). Zároveň je zriaďovateľom nocľaháreň, čo je sociálna služba pre účely prenocovania. Denné centrum je prevádzkované Mestom Martin v dvoch lokalitách. Mesto zabezpečuje poskytovanie opatrovateľskej služby jednak vlastnými zamestnancami, jednak formou spolupráce s neverejnými poskytovateľmi sociálnej služby ECAV – Diakónia, Samaritán, n.o., MEDIK – M, n.o. a Senior, n.o. S neverejnými poskytovateľmi sociálnych služieb mesto spolupracuje aj v oblasti prepravnej služby, kde popri mestskej prepravnej službe poskytuje túto službu aj prostredníctvom Medik-M, n.o. a sociálnu službu v nízkoprahovom dennom centre poskytuje aj prostredníctvom Diecéznej charity Žilina – Domu charity sv. Krištofa.

Kultúra

Historický vývoj mesta Martin je od pol. 19. stor. úzko spätý s úsilím o emancipáciu slovenského národa, ktoré sa najviac prejavilo práve v kultúrnej sfére. Cez Maticu slovenskú, Muzeálnu slovenskú spoločnosť, Národný dom a Kasíno, spevokol a divadlo, slovenské periodiká, vydavateľstvá a tlač, Slovenskú národnú knižnicu, Národný cintorín, až po prvé pokusy o definovanie slovenských umeleckých vzorov v čipkách a výšivkách, ba aj v architektúre, sa Martin stal celoslovensky uznaným kultúrnym centrom Slovákov. Tento historický vývoj síce nebol zavŕšený ustanovením Martina ako hlavného mesta Slovenska, hoci takéto snahy boli vyvíjané ešte aj na sklonku 40. rokov 20. stor., umožnil však tomuto mestu získať osobitného ducha, ktorý pretrval aj v období komunistickej diktatúry a logicky bol zavŕšený v r. 1994 prijatím zákona o meste Martin ako centre národnej kultúry Slovákov.

Martin ako sídlo Slovenskej národnej knižnice s literárnym archívom je významným centrom literárnej vedy. Slovenská národná knižnica je depozitnou a konzervačnou knižnicou Slovenskej republiky. Získava, spracúva, ochraňuje a sprístupňuje prednostne slovaciká - materiály, ktoré vytvorili slovenskí autori, dokumenty, ktoré boli vydané alebo vyrobené na území Slovenska, dokumenty, ktoré sú napísané v slovenskom jazyku alebo sa obsahovo akokoľvek týkajú Slovenska. Slovenská národná knižnica je zároveň národným pracoviskom pre oblasť reštaurovania, konzervovania, ochranného kopírovania a digitalizácie knižničných dokumentov. Jej knižničné služby sa neobmedzujú iba na obyvateľov okresu Martin ale aj na celoslovenskú a zahraničnú čitateľskú obec. Najmä vďaka významu Slovenskej národnej knižnice je štatistika návštevnosti knižníc v okrese Martin najvyššia medzi okresmi Žilinského kraja.

Divadelnú ponuku zabezpečuje Slovenské komorné divadlo.

Galérie reprezentuje Turčianska galéria v Martine.

Vďaka svojej histórii v oblasti múzejníctva sa mesto Martin dodnes teší nadpriemernej ponuke múzeí a galérií. Z 10 múzeí v okrese Martin sa 8 múzeí nachádza priamo v katastri mesta Martin. Popri Literárnom múzeu Slovenskej národnej knižnice je to 7 múzeí tvoriacich organizačné jednotky Slovenského národného múzea (SNM):

- Etnografické múzeum,
- Múzeum Andreja Kmeťa,
- Múzeum Martina Benku,
- Múzeum slovenskej dediny,
- Múzeum kultúry Čechov na Slovensku,
- Múzeum kultúry Rómov na Slovensku.

Doprava

Cestná doprava

Mesto Martin sa nachádza na križovatke diaľnice D1 a rýchlostnej cesty R3, čo potvrdzuje pozíciu Martina ako významného dopravného uzla.

Okresom Martin vedie cesta I/18 a cesta I/65, ktorej vetvy tvoria aj kostru cestnej dopravy mesta Martin. Cesta II/519 zabezpečuje dostupnosť juhozápadnej časti okresu Martin a tiež západnej časti okresu Turčianske Teplice.

V správe Mesta Martin je cca 150 km ciest 4.triedy, cca. 160 km chodníkov a do 5000 parkovacích miest.

Železničná doprava

Železničná doprava je v okrese Martin zabezpečovaná na celkovo 41 km železničných tratí. Cez mesto vedie trať č. 170 Vrútky – Zvolen. Tá zabezpečuje dostupnosť aj do najdôležitejšieho železničného uzla v okrese Martin, Vrútky, kde sa táto trať pripája na trať. č. 180 Žilina – Košice.

Letecká doprava

Medzinárodná letecká doprava osôb je v rámci Žilinsko – martinského ťažiska osídlenia prvej úrovne možná z Letiska Žilina. Letisko Martin – Tomčany nie je medzinárodným letiskom, na čo

ani nie je infraštrukturálne prispôsobené, má však štatút civilného letiska. Letisko je záložným letiskom v núdzových prípadoch všeobecného letectva, pre sekundárnu záchrannú službu ho využíva Univerzitná nemocnica Martin a konajú sa tu mnohé podujatia miestneho, regionálneho i medzinárodného významu.

Infraštruktúra a inžinierske siete

Záujmovým územím prechádzajú všetky potrebné siete technickej infraštruktúry.

Mesto je zásobovaná elektrickou energiou, plynom, teplom a pitnou vodou.

Zásobovanie pitnou vodou a odkanalizovanie

Mesto Martin je zásobované pitnou vodou zo skupinového vodovodu Martin. Jeho prevádzkovateľom je Turčianska vodárenská spoločnosť, a.s.. V lokalite Martinské hole prevádzkuje Turčianska vodárenská spoločnosť samostatný vodovod, ktorý využíva Mlynský potok ako zdroj vody.

Z prívodného potrubia z prameňov v Prieslopskej doline je okrem časti Martina zásobovaná aj obec Bystrička. Časti Martina Stred, Jahodníky, Stráne, Ľadoveň a Podháj sú zásobované z vodojemov Jahodníky s objemom 3000 m^3, Hrby s objemom 560 m^3 a Podháj (Milošovo) s objemom 500 m^3, do ktorého sa ale voda prečerpáva v čase nižšej spotreby vody čerpacou stanicou. V tomto systéme sa nachádza ešte vodojem Stráne, s objemom 100 m^3, ktorý slúži na zásobovanie chatovej oblasti. Časti Martina Sever, Podháj, Záturčie, Tomčany sú zásobované vodou prostredníctvom vodojemu Jahodníky s objemom 6000 m^3, z ktorého prúdi voda prívodným potrubím DN 700 do Martina, následne DN 300 do časti Vrútok a časti Sučian. V tomto systéme je aj prameň Osiková – t.č. nevyužívaný. Do vodojemu Jahodníky s objemom 6000 m^3 je voda privádzaná z prameňa Lazce v Necpaloch prívodným potrubím DN 600. Voda z prameňov z Blatnickej doliny je zaústená do vodojemu Jahodníky s objemom 3000 m^3, z ktorého jedna vetva zásobuje časť Martina a druhá vetva obce Žabokreky až po Rakovo.

Kanalizačná sieť územia mesta Martin je napojená na verejnú skupinovú kanalizáciu Martin - Vrútky. Odpadové vody sú odvádzané kanalizačnou sieťou na ČOV Vrútky s kapacitou 1 221 l/s, kde sú po prečistení (mechanicko - biologické čistenie odpadových vôd so zaradením stupňa odstraňovania dusíka a fosforu) vypúšťané do recipientu. Z rekreačného strediska Martinské Hole verejná kanalizácia odvádza splaškové odpadové vody do ČOV Martinské Hole s kapacitou 2,8 l/s. Odpadové vody sú po prečistení vypúšťané do recipientu.

Zásobovanie elektrickou energiou

Výrobu elektrickej energie v území okresu Martin zabezpečuje tepelná elektráreň a vodné elektrárne s celkovou ročnou výrobou 406,0 GWh, z toho :

- Tepláreň Martin 143,5 GWh/rok
- VE Krpeľany 69,4 GWh/rok
- VE Sučany 107,6 GWh/rok
- VE Lipovec 85,5 GWh/rok

Hlavným napájacím uzlom okresu je 400/220/110 kV TR Sučany, z ktorej po 110 kV vedeniach je vyvážaný elektrický výkon do 110/22 kV uzla Hc Sučany, odtiaľ do distribučných transformovní Tp Martin, Košúty, ZŤS Martin, ŽOS Vrútky a po 22 kV do TDZ Turany.

Zásobovanie teplom a plynom

Centralizované zásobovanie teplom v meste Martin zabezpečujú spoločnosti Martinská teplárenská, a.s. a STEFE Martin, a.s. Tepláreň v Martine je najväčším výrobcom a dodávateľom tepla v meste. Zdrojom výroby tepla v kotloch je hnedé uhlie a zemný plyn. V r. 2010 bol uvedený do prevádzky kotol na biomasu s výkonom 59,6 MW, čím sa dosiahol v teplárni podiel výroby tepla z biomasy v r. 2014 na úrovni 40,39%. Vďaka dvom parným turbínam s inštalovaným elektrickým výkonom 42 MW pracujúcim v kogeneračnom režime je v martinskej teplárni tiež zabezpečovaná kombinovaná výroba tepla a elektrickej energie.

Jedným z najvýznamnejších zdrojov tepla a teplej vody v bytových aj nebytových priestoroch na území mesta Martin je zemný plyn. Zásobovanie je realizované cez vysokotlakový Turčiansky plynovod DN 300 PN 1,0/2,5 MPa – Strečno – Martin – Prievidza, vysokotlaké prípojky, regulačné stanice plynu a rozvod stredotlakých uličných plynovodov.

Telekomunikácie

Služby mobilnej siete sú poskytované najmä spoločnosťami Orange Slovensko, a.s., T-Mobile Slovensko a.s. a O2 (Telefónica O2 Slovakia, s.r.o.).

3.6.4. Súčasný stav kvality životného prostredia

Kvalita životného prostredia v širšom okolí posudzovanej lokality je daná spôsobom využitia územia, ktoré má v riešenom území typický antropogénny charakter. Na znečisťovaní životného prostredia riešeného územia sa podieľa doprava, služby, osídlenie a priemyselná činnosť.

Súčasný stav kvality životného prostredia predmetnej lokality je výsledkom vzájomného priestorového a časového pôsobenia stresových faktorov rôznej intenzity, ktoré možno rozdeliť na:

- primárne potenciálne bariérové prvky
- sekundárne potenciálne bariérové prvky

Primárne potenciálne bariérové prvky sú definované ako hmotné poloprirodzené a umelé antropogénne prvky, ktorých ekologická kvalita ohrozuje rozvoj života a podstatne obmedzuje rozvoj bioty. V hodnotenom území sa vyskytujú bariérové prvky cestnej dopravy a prvky priemyselného areálu.

Sekundárne potenciálne bariérové prvky predstavujú negatívne dopady socioekonomických javov v krajine, pričom ich plošný rozsah a veľkosť nie je vždy možné vymedziť a prejavujú sa chemickou resp. fyzickou degradáciou: ovzdušia, vôd, pôd, vegetácie a živočíšstva, stability krajiny a zdravia obyvateľstva.

Ovzdušie

Kvalita ovzdušia v každej oblasti je daná emisnými pomermi a rozptylovými podmienkami. Pod emisnými pomermi rozumieme množstvo, skladbu a technické podmienky vypúšťania škodlivých plynných a tuhých látok (emisií) do ovzdušia. Rozptylové podmienky znamenajú resp. predurčujú veľkosť koncentrácie škodlivín (imisií) v danej lokalite pri daných emisných pomeroch.

Emisie základných znečisťujúcich látok v okrese Martin v posledných 10 rokoch stagnujú, s výnimkou emisii SO2, ktoré výrazne kolíšu, čo môže byť spôsobené napríklad zmenami kvality používaných palív a obsahu síry v nich.

Znečisťujúce látky v ovzduší emitujú prirodzené a antropogénne zdroje a sú prirodzenou súčasťou atmosféry. O znečisťovaní ovzdušia možno hovoriť až pri úrovni koncentrácií vyvolávajúcej negatívne účinky. Základným kritériom pre hodnotenie úrovne znečistenia sú limitné hodnoty pre ochranu ľudského zdravia.

Najväčší problém kvality ovzdušia na Slovensku predstavuje znečistenie ovzdušia časticami PM10 (suspendované častice v ovzduší, ktoré prejdú zariadením selektujúcim častice s aerodynamickým priemerom 10 µm s 50 % účinnosťou).

Stav ovzdušia je ovplyvnený existujúcimi malými, strednými a veľkými zdrojmi znečistenia ovzdušia umiestnenými priamo v okrese a v samotnom meste Martin, ďalej mobilnými zdrojmi (nákladná a osobná doprava), ale aj diaľkovými prenosmi emisií. Stav kvality ovzdušia v bezprostrednom okolí dotknutého územia je ovplyvnený predovšetkým malými zdrojmi znečisťovania ovzdušia – lokálne kúreniská, strednými a veľkým zdrojom znečisťovania ovzdušia.

Povrchové a podzemné vody

Kvalita povrchových vôd je ovplyvňovaná jednak bodovými zdrojmi znečisťovania a na druhej strane rozptýlenými zdrojmi znečisťovania povrchových vôd.

Bodové zdroje znečisťovania majú sústredené vypúšťanie odpadových vôd do recipientov (kanalizačné systémy, výpuste ČOV, výpuste z poľnohospodárskych prevádzok, priemyselných areálov, turistické a rekreačné zariadenia a pod.). Pri týchto zdrojoch znečistenia je možná identifikácia pôvodcu, určenie jeho základných charakteristík ako režim vypúšťania, množstvo a akosť vypúšťaných vôd v časových reláciách atď. – zdroje môžu byť monitorované.

Rozptýlené zdroje znečisťovania podľa ich pôvodu pôsobia trvalo, alebo občas a ich veľkosť a vplyv na akosť vôd je podmienená ešte celým radom spolupôsobiacich faktorov. Zdrojmi plošného znečistenia sú predovšetkým : poľnohospodárstvo, skládky a odkaliská, splachy zo spevnených plôch, splachy z komunikácií a železníc, znečistené zrážkové vody, znečistené závlahové vody.

Okrem týchto zdrojov plošného znečistenia sa na kontaminácii vôd významnou mierou podieľajú i tzv. difúzne priestorové rozptýlené bodové zdroje znečistenia, ktoré nie sú zahrnuté medzi evidované zdroje znečistenia.

Kontaminácia pôd a pôdy ohrozené eróziou

Predmetné územie sa nachádza v priemyselnej zóne, nejde teda o poľnohospodársku pôdu. Bonita poľnohospodárskych pôd v okolí sa pohybuje na úrovni stredná až nízka s občasným výskytom vyššej bonity.

Kontaminácia pôdy v dotknutom území je lokálne vždy výsledkom spolupôsobenia viacerých uplatňujúcich sa faktorov, ako sú napr. emisie z energetiky a priemyselnej výroby, z lokálnych energetických zdrojov, z dopravy, v prípade ich poľnohospodárskeho využitia aj napr. z aplikácie hnojív alebo prostriedkov na ochranu rastlín.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Posudzovaná plocha nie je z fytocenologického ani botanického hľadiska významnou, resp. hodnotnou lokalitou. Realizáciou činnosti nedôjde ku poškodeniu alebo zničeniu hodnotnejších a ekologicky stabilných fytocenóz. Vzhľadom na charakter biotopu lokality priamo na riešené územie nie sú viazané žiadne významné druhy živočíchov.

Hluk

Hluk je nežiaduci a škodlivý jav, ktorý nepriaznivo pôsobí na zdravotný stav obyvateľstva ako aj na prírodné prostredie. Preto je vyhodnotenie hlukovej situácie jednou z položiek komunálnej hygieny a je významné aj z hľadiska zabezpečenia predpokladov pre ochranu prírody a krajiny. Najväčším zdrojom hluku v území je cestná automobilová doprava na priľahlých komunikáciách a železničná doprava.

Zdravotný stav obyvateľstva a celková kvalita životného prostredia pre človeka

Zdravie je definované ako stav úplnej telesnej, duševnej a sociálnej pohody, je výsledkom vzťahov medzi ľudským organizmom a sociálno-ekonomickými, fyzikálnymi, chemickými a biologickými faktormi životného prostredia, pracovného prostredia a spôsobom života.

Zdravotný stav obyvateľstva je odzrkadlením vplyvov viacerých faktorov. Jedným z najvýznamnejších je faktor vplyvu životného prostredia na zdravie obyvateľstva, ďalej zlý životný štýl a úroveň zdravotníckej starostlivosti.

K základným charakteristikám zdravotného stavu obyvateľstva, odrážajúcich ekonomické, kultúrne, životné a pracovné podmienky, patrí úmrtnosť - mortalita. Výška ukazovateľov celkovej úmrtnosti závisí však nielen od uvedených podmienok, ale ju bezprostredne ovplyvňuje aj veková štruktúra obyvateľstva.

Najčastejšími príčinami úmrtí obyvateľov v SR, ako aj v Žilinskom kraji, sú dlhodobo choroby obehovej sústavy, nádory, vonkajšie príčiny, choroby dýchacej sústavy a choroby tráviacej sústavy. Kým počet úmrtí na choroby obehovej sústavy postupne klesá, úmrtia na nádory sa zvyšujú. U mužov boli treťou najčastejšou príčinou úmrtí vonkajšie príčiny úmrtnosti (dopravné nehody, náhodné poranenia a úmyselné sebapoškodenia), u žien sa na tretie miesto radia choroby dýchacej sústavy (u mužov štvrtá príčina).

Z hľadiska príčin úmrtnosti v okrese Martin má dominantnosť najčastejšie sa vyskytujúcich príčin smrti, a to na choroby obehovej sústavy a nádory.

Syntéza hodnotenia súčasných environmentálnych problémov posudzovanej lokality

Úroveň životného prostredia je jedným z faktorov, ktoré vplýva na zdravotný stav obyvateľov a sprostredkovane aj na dĺžku života. Celková kvalita života z hľadiska miestnych obyvateľov je integráciou faktorov rozoberaných v predošlých kapitolách.

Súčasný stav krajiny širšieho okolia posudzovanej lokality je ovplyvnený stresovými faktormi súvisiacimi s osídlením, priemyslom, poľnohospodárstvom, tvorbou odpadov a dopravou. Tieto sa prejavujú nielen ako bodové, líniové, či plošné zdroje znečistenia, ale aj ako líniové bariéry vo vzťahu k migrácii živočíchov.

Stresové faktory tvoria prvky súčasnej krajinnej štruktúry s najnižšou úrovňou (stupňom) ekologickej stability. Patria medzi ne existujúce zastavané plochy, technické diela, líniové stavby, veľkobloková orná pôda, dopravné komunikácie a podobne.

Najvýraznejším aspektom, ktorý ovplyvňuje kvalitu životného prostredia posudzovaného územia je priemyselná výroba, automobilová doprava a železničná doprava, ktorej sprievodným javom je emisná a hluková záťaž.

Ďalším nepriaznivým javom je intenzívna poľnohospodárska činnosť, ktorej dôsledkom je plošná kontaminácia hnojivami a agrochemikáliami a zvýšená prašnosť v mimovegetačnom období.

Pôvodné prírodné prostredie v záujmovom území je trvale poznačené antropogénnymi vplyvmi najmä stavebnými prvkami, komunikáciami a priemyselnými objektmi.

4. Vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľstva vrátane kumulatívnych a synergických vplyvov

4.1. Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie

Predpokladané vplyvy na životné prostredie predstavujú vplyvy vyvolané činnosťami súvisiacimi s realizáciou a navrhovanou zmenou činnosti. V nasledujúcich pasážach sú predpokladané vplyvy skúmané aj z hľadiska či a do akej miery sa jednotlivé vplyvy zmenili navrhovanými zmenami oproti pôvodne posúdenému projektu.

Vplyvy na obyvateľstvo

Počas prevádzky navrhovanej činnosti bude dochádzať k priamym aj nepriamym vplyvom na obyvateľstvo.

Činnosť je umiestnená v jestvujúcej prevádzke v blízkosti vodného toku Turiec a obytných domov. Najbližší trvale obývaný objekt sa nachádza cca 15 m vzdušnou čiarou od prevádzky zariadenia na zber odpadov. Negatívne vplyvy je možné očakávať len v bezprostrednom okolí prevádzky v dôsledku dopravy na príjazdových komunikáciách a miernym zvýšením sekundárnej prašnosti, emisií znečisťujúcich látok a hluku z dopravy. Jedná sa o jestvujúcu prevádzku, ktorej činnosť bude zameraná na zber komunálnych odpadov najmä od fyzických osôb, občanov, preto doprava do a zo zariadenia sa zníži oproti pôvodnému stavu. Pri samotnej prevádzke je zvýšená hladina hluku, ktorá je spôsobená nakladaním, vykladaním a manipuláciou s kovovými odpadmi, ktorá bude vznikať bodovo pri vykladaní a nakladaní odpadu, len v pracovných dňoch, počas prevádzkových hodín medzi 7:00 až 15:30.

Pozitívne vplyvy sa prejavia najmä v environmentálnej a socio-ekonomickej oblasti, spočívajúce v zvýšenej miere zhodnocovania a najmä materiálneho využívania odpadov v súlade s platným POH SR, ako aj obnovením prevádzkovania zariadenia na zber, do ktorého boli občania zvyknutí odovzdávať odpady, s ktorými bude následne nakladané v zmysle hierarchie odpadového hospodárstva (kovové odpady sú zhodnocované v oceliarňach, v hutách, kde sú opätovne použité na výrobu železa a ocele, čo šetrí prírodné zdroje a je plne s súlade s obehovým hospodárstvom).

Negatívne vplyvy je možné očakávať v dôsledku dopravy na príjazdových komunikáciách a to zvýšením emisií z dopravy, sekundárnej prašnosti a hluku. Zvýšenie frekvencie dopravy, bude predstavovať najmä zvýšenie dovozu odpadov občanmi do zariadenie a vývoz odpadov zo zariadenia nákladnými vozidlami navrhovateľa.

Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Horninové prostredie

Kontaminácia horninového prostredia počas užívania objektov je málo pravdepodobná a to iba pri havarijných situáciách, ku ktorým by pri dodržaní všetkých bezpečnostných predpisov nemalo dôjsť. Pri dodržiavaní technologických postupov a miest manipulácie s odpadmi, by

nemalo dôjsť k situáciám, ktoré ohrozia horninové prostredie. Navrhovaná činnosť bude prebiehať najmä na zabezpečených miestach v rámci jestvujúcej prevádzky a jej objektov.

Vplyv na horninové prostredie počas prevádzky zariadenia sa hodnotí ako zanedbateľný a predstavuje len potenciálne riziká ohrozenia horninového prostredia v prípade havarijných únikov znečisťujúcich látok mimo zabezpečené priestory.

Nerastné suroviny

V dotknutom území ani v jeho okolí sa nenachádza žiadne ťažené ani výhľadové ložisko nerastných surovín. Vplyvy sú nulové.

Geodynamické javy a geomorfologické pomery

Vplyvy na geodynamické javy a geomorfologické pomery sú nulové.

Vplyvy na klimatické pomery

Realizáciou a prevádzkou navrhovanej zmeny nedôjde k významným zmenám mikroklímy. Vplyvy sú nulové.

Vplyvy na ovzdušie

Vzhľadom na funkčné využívanie riešeného územia, výstupy a charakter činnosti, nie je dôvodné očakávať zmeny kvality ovzdušia v celom priestore v rámci štandardnej prevádzky.

Prírastok emisií znečisťujúcich látok z automobilovej dopravy v dotknutom území nebude tak významný, aby výrazne ovplyvnil kvalitu ovzdušia v porovnaní so súčasným stavom. Vplyvy budú lokálne a dočasné.

Činnosť je navrhovaná tak, aby v maximálnej možnej miere eliminovala vplyvy na ovzdušie a miestnu klímu a jej vplyv v celkovom kontexte možno charakterizovať ako málo významný. Manipulácia s odpadmi bude prebiehať vo forme ručného uloženia odpadov na vyhradené miesta a následne naloženie odpadov pri ich odvoze na ďalšie nakladanie s nimi.

Vplyv navrhovanej činnosti na kvalitu ovzdušia v celkovom kontexte možno charakterizovať ako negatívny, ale málo významný až zanedbateľný. Navrhovaná zmena nevyvolá kvalitatívnu zmenu vplyvov v porovnaní s pôvodným projektom, prírastok emisií a prašnosti z prevádzky a dopravy bude nízky až zanedbateľný.

Vplyvy na vodné pomery

Vplyv na povrchové vody

Riziko ovplyvnenia kvality povrchových vôd súvisí iba z prípadmi možného havarijného úniku znečisťujúcich látok pri poruche dopravných prostriedkov - pri havarijnom úniku prevádzkových kvapalín, čo však nepredstavuje väčšie resp. významnejšie riziko, nakoľko sa v prípade havarijného úniku bude postupovať v zmysle havarijného plánu za použitia havarijných prostriedkov v prevádzke. Najbližší vodný tok rieka Turiec sa nachádza vo vzdialenosti cca 18 m vzdušnou čiarou od prevádzky. Vzhľadom na technické zabezpečenie zhromažďovania odpadov je možné pri dodržiavaní zásad práce so znečisťujúcimi látkami považovať riziko znečistenia povrchových vôd za malé.

Vplyv na podzemné vody

Navrhovaná zmena nezasahuje do zdrojov pitnej vody, nemení kvalitatívne ani kvantitatívne parametre vodných zdrojov ani hydrogeologické pomery lokality. Zámer nenarušuje retenčnú alebo akumulačnú schopnosť dotknutého územia. Vody z povrchového odtoku budú vsakovať v rámci nespevnených častí v prevádzke zariadenia.

Vplyvy na vodné pomery môžeme hodnotiť ako zanedbateľné.

Vplyvy na pôdu

Navrhovanou zmenou nedôjde k záberu lesného a poľnohospodárskeho pôdneho fondu. Vplyvy sú nulové.

Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

V hodnotenom území sa nevyskytujú chránené, vzácne a ohrozené druhy rastlín a živočíchov ani ich biotopy. Územím neprechádzajú migračné koridory živočíchov.

Vplyvy navrhovanej zmeny na chránené, vzácne a ohrozené druhy rastlín ani na živočíchy a ich biotopy sú nulové.

Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, krajinný obraz

Nakoľko činnosť bude realizovaná v jestvujúcej prevádzke, nepredpokladá sa zásadný vplyv na štruktúru a využívanie krajiny a na krajinný obraz širšieho okolia.

Navrhovaná zmena nevyvolá kvantitatívnu ani kvalitatívnu zmenu vplyvov v porovnaní s pôvodným projektom. Vplyvy na krajinu možno hodnotiť ako nulové.

Vplyvy na dopravu

Prevádzka má dobré napojenie na verejné komunikácie. Dopravné nároky si nevyžiadajú budovanie nových alebo rekonštrukciu jestvujúcich dopravných napojení. Prírastok dopravy na verejných komunikáciách bude z pohľadu jestvujúcej dopravnej situácie v lokalite zanedbateľný.

Vplyvy na chránené územia a ich ochranné pásma

Navrhovaná činnosť nezasahuje do chránených vtáčích území, území európskeho významu ani súvislej európskej sústavy chránených území NATURA 2000. Nezasahuje do veľkoplošných ani maloplošných chránených území prírody. Územie, v ktorom sa činnosť navrhuje, sa nachádza v 1. stupni ochrany podľa zák. č. 543/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov. Navrhovaná činnosť nezasahuje ani do chránených vodohospodárskych oblastí.

Vplyvy na územný systém ekologickej stability

Dotknuté územie nezasahuje do žiadneho z prvkov RÚSES, preto realizácia zámeru nebude mať negatívny vplyv na prvky RÚSES.

Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky

Na území dotknutom realizáciou zámeru sa nenachádzajú objekty zapísané v Štátnom zozname pamiatok. Nepredpokladá sa priamy vplyv zámeru na pamiatkovo chránené objekty.

Vplyvy na archeologické náleziská

Na území dotknutom realizáciou zámeru sa nenachádzajú archeologické náleziská.

Nepredpokladá sa priamy vplyv zámeru na archeologické náleziská.

Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Na území dotknutom realizáciou zámeru sa nenachádzajú paleontologické náleziská a významné geologické lokality.

Nepredpokladá sa priamy vplyv zámeru na paleontologické náleziská a významné geologické lokality.

Vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy

Nepredpokladá sa priamy vplyv zámeru na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy.

Vplyvy na hlukovú situáciu

Vplyv na hlukovú situáciu okolitého územia budú minimálne. Hlukovú situáciu bude ovplyvňovať prevádzka dopravy a hluk spôsobený manipuláciou s odpadmi. Prírastok hluku z automobilovej dopravy v dotknutom území však nebude významný a bude na úrovni jestvujúceho stavu. Činnosť navrhovaného zariadenia je v spojitosti s pracovnou dobou obmedzená na denný čas s prevádzkovou dobou od 7:00 do 15:30 počas pracovných dní.

Tento vplyv možno hodnotiť v danej lokalite ako málo významný. Navrhovaná zmena nevyvolá zmenu vplyvov v porovnaní so súčasným stavom.

4.2. Komplexné posúdenie vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

Popísané vplyvy predstavujú málo významné riziko ohrozenia životného prostredia a zdravia obyvateľov. Pozitívne vplyvy navrhovanej činnosti sa prejavia predovšetkým v environmentálnej sfére a to tým, že sa eliminuje vznik čiernych skládok v katastri mesta a obyvateľom budú vytvorené podmienky pre environmentálnejšie nakladanie so vzniknutým odpadom. Prevádzka bude zabezpečovať vhodné podmienky pre zber odpadov, vedúce k ochrane životného prostredia v súlade s právnymi predpismi odpadového hospodárstva.

Vplyvy počas prevádzky zariadenia budú mať charakter dlhodobý a trvalý, ale z celkového pohľadu pozitívny.

Negatívne vplyvy sa prejavia len v rámci prevádzky, prípadne na obslužných komunikáciách a neprekročia rámce stanovené právnymi predpismi v oblasti ochrany životného prostredia.

4.3. Prevádzkové riziká a ich možný vplyv na územie

Riziká pri prevádzke je možné eliminovať dôsledným dodržiavaním podmienok bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Dôležité sú podmienky požiarnej ochrany a prístup k objektom v prípade použitia požiarnej techniky po spevnených prístupových plochách.

Vzhľadom na charakter prevádzky a technické riešenie areálu nie je pri dodržaní právnych požiadaviek, prevádzkových predpisov reálny predpoklad vzniku havárií s negatívnym vplyvom na životné prostredie.

Potenciálne riziká poškodenia alebo ohrozenia životného prostredia počas prevádzky navrhovanej činnosti je možné špecifikovať v rozsahu a pravdepodobnosti výskytu a to únik škodlivých látok do prostredia, havárie, požiaru a nebezpečenstva dopravných kolízií.

Vzhľadom k tomu k vzniku havárie môže dôjsť len po zlyhaní technických zábran pôsobením vonkajších činiteľov alebo obzvlášť neopatrnou a nezodpovednou manipuláciou so znečisťujúcimi látkami, nedodržiavaním pracovnej disciplíny a nekontrolovaným pohybom strojov a vozidiel v prevádzke. Riziká technického pôvodu je možné eliminovať pri dodržaní všetkých prevádzkových, organizačných, požiarnych a bezpečnostných predpisov.

Neboli identifikované ďalšie možné významné riziká spojené s realizáciou činnosti v skúmanom území.

4.4. Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia

Činnosť nezasahuje do chránených vtáčích území, území európskeho významu ani súvislej európskej sústavy chránených území NATURA 2000. Nezasahuje do veľkoplošných ani maloplošných chránených území prírody. Územie, v ktorom sa činnosť navrhuje sa nachádza v 1. stupni ochrany podľa zák. č. 543/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov.

Vplyv je hodnotený aj po navrhovanej zmene ako nulový.

4.5. Hodnotenie zdravotných rizík

Hodnotenie zdravotných rizík predstavuje odhad miery závažnosti záťaže ľudskej populácie vystavenej zdraviu škodlivým faktorom životných podmienok a pracovných podmienok a spôsobu života s cieľom znížiť zdravotné riziká.

Navrhovaná činnosť nepredstavuje vplyv, ktorý by významne zaťažoval životné prostredie emisiami, hlukom, produkciou odpadových vôd, neprimeranými nárokmi na energie, vodu, zásobovanie plynom a mohli by mať negatívny vplyv na zdravie ľudí.

Priame zdravotné riziká počas prevádzky bude znášať len zamestnanec prevádzky. Objekty sú navrhnuté tak, aby nemohlo dôjsť k priamemu ohrozeniu zdravia a života pracovníkov a bol dodržaný zákon č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov.

V rámci prevádzky je pravidelne vykonaná objektivizácia faktorov pracovného prostredia tak, aby boli identifikované pracoviská, ktoré sú zaťažené zvýšeným hlukom, prachom a chemickými faktormi. Na identifikovaných pracoviskách budú pracovníci vybavení osobnými ochrannými prostriedkami, aby bol vplyv na ich zdravie minimalizovaný.

Prevádzkou navrhovanej činnosti pri dodržaní platných bezpečnostných a hygienických limitov sa nepredpokladá také ovplyvňovanie životného prostredia, ktoré by mohlo zhoršiť zdravotný stav obyvateľstva.

Zdravotné riziká vyvolané realizáciou navrhovanej zmeny sa hodnotí ako nulové.

4.6. Vyvolané súvislosti, ktoré môžu vplyvy spôsobiť

S prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia sa nepredpokladá, že vplyvy popisované v oznámení by mohli vyvolať iné súvislosti, ktoré neboli uvedené v oznámení. Vzhľadom k plánovanému umiestnenie solárnych panelov na strešné plochy sa predpokladá zníženie energetickej závislosti prevádzky, čím bude vyvolaná pozitívna súvislosť.

5. Všeobecne zrozumiteľné záverečné zhrnutie

Účelom oznámenia zmeny navrhovanej činnosti, ktoré je vypracované podľa prílohy č. 8a zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie je zníženie počtu druhov zberaných a vykupovaných odpadov - v zariadení sa bude vykonávať iba zber a výkup komunálnych odpadov od fyzických osôb a určenie kapacity zariadenia na zber odpadov.

Navrhovaná zmena nepredstavuje zásah do jestvujúcich priestorov a nejedná sa o novú investičnú výstavbu, nakoľko činnosť sa v uvedenom areáli vykonávala v minulých rokoch a objekty sú existujúce. Prevádzkovanie zariadenia na zber je v súčasnosti pozastavené, a to najmä z ekonomických dôvodov. Obnovením prevádzkovania zariadenia na zber odpadov, znížením počtu druhov odpadov so zameraním na zber a výkup komunálnych odpadov budú vytvorené podmienky pre zabezpečenie zberu odpadov v danej lokalite pre fyzické osoby, zabezpečenie správneho nakladania s vytriedenými druhmi odpadu od ich zhromažďovania, triedenia a prepravy za účelom ich materiálového zhodnotenia, čo je jednou zo základných požiadaviek koncepcie odpadového hospodárstva regiónu.

Zariadenie na zber odpadov je umiestnené na území mesta Martin, v mestskej časti Podháj - Stráne, na parcelách KN C č. 3527/160, 3527/161, 3527/163 s celkovou výmerou 487 m^2, ktoré má spoločnosť Zberné suroviny Žilina a. s. vo vlastníctve na základe listu vlastníctva č. 130. Plochy sú spevnené, asfaltové, charakterizované ako zastavané plochy a nádvoria a ostatná plocha.

Jedná sa o jestvujúcu prevádzku, v ktorej bola činnosť zberu a výkupu vykonávaná v predchádzajúcich rokoch a ktorá je z ekonomických dôvodov dočasne pozastavená.

Zariadenie slúži na zber a výkup odpadov od fyzických osôb, ktoré sú následne roztriedené podľa druhu a dočasne zhromažďované v kontajneroch, na spevnenej ploche na vyhradených miestach a v zastrešenej plechovej hale. Miesta zhromažďovania sú označené, zabezpečené proti odcudzeniu, znehodnoteniu a inému nežiaducemu úniku.

Súčasťou zariadenia na zber sú: unimobunka na administratívne a sociálne zabezpečenie, plechová hala na zhromažďovanie farebných kovov, elektroodpadov, odpadových batérií, mostová váha a váhy na zisťovanie množstva odpadov určených k prevzatiu a zhromažďovaniu odpadov.

Voľná spevnená plocha prevádzky slúži na dočasné zhromaždenie objemnejších zberaných ostatných odpadov – kovového šrotu, na ostatnej ploche sú umiestnené kovové kontajnery na triedenie menších druhov odpadov a papiera, uzamykateľná plechová hala na uschovávanie farebných kovov a certifikované kontajnery na zhromažďovanie nebezpečných odpadov. Vývoz odpadov sa zabezpečuje vlastnými vozidlami, alebo vozidlami organizácie preberajúcej odpad, pri ostatných odpadoch. Pri odvoze nebezpečných odpadov je preprava odpadov zabezpečená oprávnenou organizáciou. Celý areál je zabezpečený proti odcudzeniu odpadov oplotením, uzamykateľnou bránou, doinštalovaný bude kamerový systém s kamerami a pohybovými senzormi.

Technické vybavenie zariadenia na zber odpadov: mostová váha - merací rozsah do 30 000 kg, váha - merací rozsah do 1 500 kg, váha - merací rozsah do 60 kg, unimobunka - administratívne a sociálne zabezpečenie, stojisko kontajnerov, spevnené plochy, zastrešená plechová hala na

zhromažďovanie farebných kovov, odpadových batérií a elektroodpadov, veľkoobjemové kontajnery, maloobjemové kontajnery, špeciálne kontajnery na NO a uzamykateľné oplotenie.

Zber batérií a akumulátorov kategórie „O“ - ostatný a kategórie „N“ - nebezpečný - sa bude vykonávať v zastrešenej plechovej hale kontajnerovým systémom v označených špeciálnych uzatvárateľných kontajneroch - v plastových recykloboxoch s kyselinovzdornou povrchovou úpravou.

Zber elektroodpadov kategórie „O“ - ostatný a „N“ - nebezpečný - sa bude vykonávať v zastrešenej plechovej hale s betónovou podlahou, zabezpečenou voči únikom znečisťujúcich látok špeciálnou nepriepustnou úpravou povrchu. Elektroodpady budú triedené podľa druhov do 6 zberových skupín, kategórií (elektroodpad zo zariadení na tepelnú výmenu, elektroodpad z obrazoviek, monitorov a zariadení, ktoré obsahujú obrazovky s povrchom väčším ako 100 cm^2 , elektroodpad zo svietidiel, elektroodpad z veľkých zariadení, elektroodpad z malých zariadení, elektroodpad z malých IT a telekomunikačných zariadení).

Celková kapacita prevádzky bude po zmene navrhovanej činnosti 1 500 ton ostatných odpadov ročne a 30 ton nebezpečných odpadov ročne.

Vplyvy navrhovanej činnosti aj po predkladanej zmene predstavujú málo významné až zanedbateľné riziko ohrozenia životného prostredia a zdravia obyvateľov. Vplyvy počas prevádzky zariadenia budú mať dlhodobý a trvalý a z celkového pohľadu prevažne pozitívny charakter – prejavia sa predovšetkým v environmentálnej sfére a to tým, že sa eliminuje vznik čiernych skládok v katastrálnom území.

Pozitívne vplyvy sa prejavia najmä v socio-ekonomickej oblasti, spočívajúce vo zvýšenej miere zhodnocovania a materiálového využitia odpadov v súlade s platným POH SR, ako aj v obnove prevádzkovania zariadenia, kde sú občania zvyknutí prinášať svoje odpady, s ktorými je následne nakladané v zmysle hierarchie odpadového hospodárstva - kovové odpady finálne končia zväčša v oceliarňach, kde sú opätovne použité na výrobu železa a ocele, čo šetrí prírodné zdroje a plne s súlade s obehovým hospodárstvom.

Negatívne vplyvy sa prejavia len v rámci areálu, pričom neprekročia rámce stanovené právnymi predpismi v oblasti ochrany životného prostredia. Negatívne vplyvy je možné očakávať v nevýznamnej miere v dôsledku frekvencie dopravy na príjazdových komunikáciách a to zvýšením emisií z dopravy, sekundárnej prašnosti a hluku. Zvýšenie frekvencie dopravy bude predstavovať najmä zvýšenie dovozu odpadov do zariadenie občanmi osobnými automobilmi a zo zariadenia nákladnými vozidlami.

Celkovo je možné však konštatovať, že popisovaná činnosť nebude mať taký vplyv, ktorý by vytvoril novú preťaženú lokalitu, t.j. takú, kde sa koncentrujú nepriaznivé účinky aktivít s dopadom na zdravie obyvateľstva alebo zložky životného prostredia.

6. Prílohy

6.1. Informácia, či navrhovaná činnosť bola posudzovaná podľa zákona

Navrhovaná činnosť bola v areáli vykonávaná už od začiatku 90 - tych rokov 20. storočia a prevádzka bola zahájené ešte pred účinnosťou prvého zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredia a z tohto dôvodu nebola navrhovaná činnosť doposiaľ posudzovaná podľa zákona o EIA. Navrhovaná činnosť bola v areáli vykonávaná na základe súhlasu na prevádzkovanie zariadenia na zber odpadov.

6.2. Mapy širších vzťahov s označením umiestnenia zmeny navrhovanej činnosti v danej obci a vo vzťahu k okolitej zástavbe

Umiestnenie navrhovanej činnosti (v texte - časť 3.1).

6.3. Dokumentácia k zmene navrhovanej činnosti

K oznámeniu o zmene činnosti nie je vypracovaná sprievodná dokumentácia. Zmena navrhovanej činnosti si nevyžiada stavebné úpravy ani zmeny vo využití areálu.

7. Miesto a dátum spracovania oznámenia

Trenčín, máj 2024

8. Meno, priezvisko, adresa a podpis spracovateľa oznámenia

Ing. Katarína Filipová, ENEX consulting, s.r.o., Hanzlíkovská 1987/85B, 911 05 Trenčín

V Trenčíne, dňa .....

.....

9. Podpis oprávneného zástupcu navrhovateľa

Zástupca navrhovateľa Oznámenia:

Zberné suroviny Žilina a.s. zastúpení ENEX consulting, s.r.o.

Ing. Peter Plekanec, konateľ

V Trenčíne, dňa .....

.....